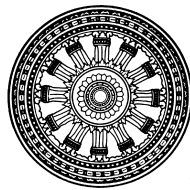

ภาค 3

พจนานุกรมพุทธศาสตร์
อังกฤษ-ไทย

Part III

English-Thai

Buddhist Dictionary

A

abandoning; abandonment	ปทานะ, จาคะ (การ สละ; การละ).	agreeable	อีฏฐะ (นำปรารภนา).
abiding	วิหาร (ธรรม).	agreement	สมมติ (การตกลงร่วมกัน, ~มอบหมาย, ~แต่งตั้ง).
abode	ภพ; เสนาสนะ, อาลยะ, วิหาร.	aim	อัตถะ, อรรถ.
absolute sense	ปรมัตถ์.	allowable	adj. กัปปิยะ.
absolute truth	ปรมัตถสัจจะ.	alms; almsfood	ภิกษา, ทาน, ทานวัตถุ, บิณฑบาต.
absorption	ฌาน, อัปปนา.	alms-bowl	บาตร.
abstention	เวรมณี. v. to abstain.	alms-gathering	บิณฑบาต, การไปบิณฑบาต.
abstinence	วิริติ.	alms resort	โคจร (ที่เกี่ยวบิณฑบาต, ที่หาอาหาร).
access concentration	อุปปจารสมาธิ.	almsround	การไปบิณฑบาต.
accessory	ปริวาร, บริวาร (สิ่งของ).	alteration	วิปริณาม.
accompanied by	สหคต, สหคต.	analysis	วิมังค, วินิพโภาค.
accomplishment, basis of	อิทธิบาท.	analytic insight	ปฏิสัมภิกา.
achievement	สัมปทา.	anger	โกธะ.
acquisition	ลาภ.	annihilationism	อุจเฉทวาท, อุจเฉททิล्ली.
acquisitiveness	โลภ.	anxiety	อุทัจจกุกกัจจะ.
act	กรรม.	apperception	ชวณะ.
act, formal	สังฆกรรม.	Arahat; Arahant	พระอรหันต์.
action	กรรม, กัมมันตะ.	Arahatship	อรหัตต, อรหัตตผล.
adaptability	กัมมัญญตา.	ardour	ตปะ, ตบะ, อาตปะ, ความเพียรเพากิเลส.
adept	อเสชะ.	arising	อุปปาหะ, อุบัติ.
adherence to habits and practices	สีลัพพต- ปรามาส.	ariyan	อริยะ.
adherent	ศาสนิก.	arrogance	อติมานะ.
adjustment	ทมะ.	ascetic	ฤษี, ดาบส, นักพรต, นักบวช.
admonition	โอวาท.	ascetic practices	ตบะ; ธุตงค.
adultery	กาเมสุมิจฉาจาร.	aspect	อาการ.
advantage	อานิสงส์.	assembly	สภา, บริษัท (= บริษัท — ที่ประชุมหรือ ชุมชน หมู่ชน ไม่ใช่ บริษัท ในภาษาไทย).
adverting	อวัชชณะ.	associated with	สัมปยุต.
advice	โอวาท.	association	สัมปโยคะ, เสวนา.
aeon	กัป, กัลป์.	assuming	อุปาทาน.
affliction	พยาธิ.	attachment	อุปาทาน.
age	วัย.	attainment	อภิสมัย (การบรรลุ), สมบัติ.
ageing; aging	ชรา.	attainment concentration	อัปปนาสมาธิ.
aggregate	ชนธ์.	attendance	อุปัฏฐาน (การบำรุง, ~เฝ้า, ~ พยาบาล).
agility	ลหุตา.	attendant	อุปัฏฐาก, อุปฐาก.
agitation	อุทัจจจะ.		

หมายเหตุ: ในภาค 3 นี้ เลือกเก็บมาเฉพาะศัพท์ที่ใช้กันในชั้นซึ่งพอจะยุติเป็นแบบได้แล้วบ้าง ศัพท์ที่ควรสังเกตสำหรับผู้
ที่ใฝ่ศึกษาค้นคว้าบ้าง แม้ว่าจะเกินความต้องการของผู้อ่านทั่วไป ก็ถือได้ว่าน่ารู้ (คำที่มีความหมายซึ่งแสดงไว้
แล้วในภาค 1 อาจจะไม่นำมาแสดงไว้ในภาค 3 นี้ อีก ผู้ศึกษาพึงค้นเพิ่มเติมในภาค 1 ด้วย)

attention มนสิการ.
 attentiveness ความมีสติ.
 audible object สัททวารมณ, สัททวะ (เสียง).
 austere practices ชุติงค.
 austerities ตบะ, พรวต.
 authority อาณา, อิสิริยะ.

bad บาป ๑ evil.
 bad company ปาปสหายตา (ความมีเพื่อนชั่ว).
 balanced life; balanced livelihood สมชีวิตา.
 banishment ปิณฑาสนียกรรม.
 basis of mindfulness สติปัญญาฐาน.
 basis for success อิทธิบาท.
 becoming ภพ, ภาวะ.
 being สัตว์.
 belief in a soul or self สักกายทิฏฐิ.
 benefaction ทาน, อุตถจริยา.
 benefactor ทายก.
 benefit อาณิสงส์, อุตถะ, อรรถ.
 benevolence อุตถจริยา.
 besotting drink มัชชะ.
 birthชาติ.
 birth story ชาดก.
 blameless action อนวัชชกรรม (การกระทำอันปราศจากโทษ ไม่มีข้อเสียหาย แต่เป็นคุณประโยชน์)
 Blessed One, the ภควา (พระผู้มีพระภาค)
 blessing พร, มงคล, อนุโมทนา, อาณิสงส์.
 bliss สุข.
 Bodhisatta; Bodhisattva พระโพธิสัตว์.
 bodily *adj.* กายิกะ (ทางกาย).
 bodily action กายกรรม.

calm สมถะ.
 Calmed One, the พระมุนี.
 canker อาสวะ.
 canon ปิฎก, คัมภีร์.
 carelessness ปมาทะ, ความประมาท.
 carnalities อามิส.
 caste วรรณะ.

avarice มัจฉริยะ.
 aversion ปฏิฆะ; อรติ.
 avoidance วิริติ; สังวร.
 Awakened One, the พระพุทธเจ้า.
 Awakening อภิสัมโพธิ, การตรัสรู้.
 awareness สัมปชัญญะ.

B

bodily avenue กายทวาร.
 bodily formation; bodily functions กายสังขาร.
 bodily good conduct กายสุจริต.
 bodily happiness กายิกสุข.
 bodily misconduct กายทุจริต.
 bodily pain กายิกทุกข์.
 body กาย.
 bond โยคะ.
 boon พร.
 border district ปัจฉันทชนบท.
 boundary สීමา.
 bourn คติ.
 bowl ๑ alms-bowl.
 Brahma-farer พรหมจารี.
 Brahma-faring พรหมจรรย์.
 Brahmin, brahman พราหมณ์
 breathing in อัสสาสะ (การหายใจเข้า) (= in-breathing).
 breathing out ปัสสาสะ (การหายใจออก) (= out-breathing).
 Buddha, the พระพุทธเจ้า.
 Buddhism พระพุทธศาสนา.
 Buddhist พุทธศาสนิก.
 buoyancy ลหุตตา (ความเบา).
 burden ชูระ, ภาระ.

C

category ชั้นธิ.
 causal occasion ฐาน.
 cause เหตุ.
 Cause of Suffering ทุกขสมุทัย, สมุทัย.
 cemetery สุสาน.
 cessation นิโรธ.
 Cessation of Suffering ทุกขนิโรธ, นิโรธ.

- change วิปริณาม.
- change-of-lineage โคตรภู.
- chanting การสวดมนต์. *v.* to chant.
- chapter of monks คณะ (ในวินัย).
- character จริต.
- characteristic ลักษณะ.
- charity ทาน, จาคะ.
- clairaudience ทิพย์โสต.
- clairvoyance ทิพย์จักขุ.
- clan โคตร, กุล, สายตระกูล.
- clansman กุลบุตร.
- classification สังคหะ (จัดประเภท).
- clear comprehension สัมปชัญญะ.
- clinging อุปาทาน.
- coefficients ดู mental coefficients.
- cognizance จิต, จิตต์.
- cognizable object ธรรมารมณ.
- cohesion, the element of อาโปธาตุ.
- Collection นิภาย (แห่งคัมภีร์).
- comfort ภาสุก.
- commentary อรรถกถา.
- common characteristics สามัญลักษณะ.
- community สังฆะ, สังฆ.
- companion สหาย.
- compassion กรุณา, อนุกัมปา. *adj.* com-
passionate.
- compounded things สังขาร, สังขตธรรม.
- comprehension สัมปชัญญะ, ปริญญา.
- conceit มานะ.
- concentration สมาธิ.
- concentration development สมาธิภาวนา, สมถ-
ภาวนา.
- concept บัญญัติ.
- conception ปฏิสนธิ.
- concord สามัคคี.
- condition ปัจจัย.
- conditioned genesis ปฏิจลสมุปบาท.
- conditioned things สังขาร, สังขตธรรม.
- conduct อาจารย์, จริยา, จรณะ, สมาจาร.
- confession (อาบัติ)เทศนา (การแสดงอาบัติ). *v.*
to confess.
- confidence สัทธา, ศรัทธา, ปสาทะ.
- conformity อนุโลม.
- conquest ชัย, วิชัย.
- conquest by piety ธรรมวิชัย.
- conscience หิริ.
- conscientious *adj.* ลัทธิ, มีหิริโหดตัปปะ.
- consciousness วิญญาณ.
- consequence วิบาก.
- consideration มนสิการ.
- constituent องค์, ไวยาการ.
- contact ผัสสะ.
- contemplation อนุปัสสนา, อนุสติ.
- contemplation of the body กายานุปัสสนา.
- contemplation of the feelings เวทนานุปัสสนา.
- contemplation of the mind จิตตานุปัสสนา.
- contemplation of the mind-objects ธรรมานุ-
ปัสสนา.
- contempt มกษะ; อติมานะ.
- content; contentment สันโดษ, สันตมุขี.
- continuity สันตติ, สันตानะ.
- control of the senses อินทริยสังวร.
- controlling faculty อินทริย.
- conventional truth สมมติสังขะ.
- conversion อาวัตต, อาวัตตนา, การกลับใจเปลี่ยน
ศาสนา.
- co-religionist สหธรรมิก.
- corporeality รูป, รูปธรรม.
- corruption สังกิเลส, อุปกิเลส, อาสวะ.
- Council สังคายนา, สังคีติ.
- counterpart ปฏิภาค.
- couplet ทูกะ (หมวดสอง).
- course of action กรรมมต.
- courteous speech; courtesy ปิยวาจา, เปยย-
วัชชะ.
- covetousness อภิชฌา.
- craving ตัณหา.
- craving for annihilation วิภวตัณหา.
- craving for existence ภวตัณหา.
- craving for non-existence วิภวตัณหา.
- craving for sensual pleasures กามตัณหา.
- cremation ฉาปนกิจ.
- crematorium ฉาปนสถาน.
- cruelty วิหิงสา.
- culture ดู mind culture.
- curds ทิ.

danger อันตราย, อาที่นพ.
 death มรณะ, มัจจุ, จุติ.
 deathless *adj* อมตะ.
 debauchery อิตถิฐุตตตา (ความเป็นนักเลงหญิง).
 decad ทสกะ (หมวดสิบ).
 decay ชรา, ชรตา.
 decease จุติ.
 deceit มายา.
 decision of the majority เขมฺมยลิกา.
 decline ปรามวะ (ความเสื่อม).
 deed กรรม.
 defeat, offence involving อาบัติปราชิก.
 defilement กิเลส.
 definition ววัตถาน.
 deliverance วิมุตติ, วิโมกข์.
 delusion โมหะ.
 demeritorious action บาปกรรม.
 demon อสูร, ยักษ์.
 demonstration นิทเทส.
 denigration มกฺขะ.
 dependence นิสสัย (ในวินัย).
 dependent origination ปฏิจจสมุปบาท.
 deportment อริยาบถ.
 derivative matter อุปาทายรูป.
 derived materiality อุปาทายรูป.
 description บัญญัติ.
 designation อธิวณะ, อธิพจน์.
 desire จันทะ, กาม, ตัณหา, อิจฉา (ความอยาก).
 despair อุปายาส (ความผิดหวัง, ความคับแค้นใจ).
 destination คติ.
 destruction พยชนะ, หายนะ, วินาส, ปทานะ, ขยะ.
 destruction of life ปาณาติบาต.
 detachment วิวาคะ.
 detraction มกฺขะ.
 development ภาวนา.
 devotee, lay อุบาสก, อุบาสิกา.
 Dhamma; Dharma, the พระธรรม, ธรรม.
 diligence อัปฺมาหะ, อุกฺกฺขณะ (ความหมั่นขยัน).
 direct knowledge อภิญญา.
 disappearance จุติ, อันตรธาน.

D

discernment วิจักขณา.
 disciple สาวก.
 discipline วินัย.
 discontent อรติ, อนนริติ (ความไม่ยินดี, เบื่อหน่าย).
 discovery พุทธิ, โพบิ.
 discrimination ปฏิสัมภิกา.
 discursive thinking วิจาร.
 discussion สากัจฉา.
 disease โรค, พยาธิ (ความเจ็บไข้).
 disparaging ปลาสะ.
 dispassion นิพพิทา.
 dispensation ศาสนธรรม, พระศาสนา.
 dispute วิวาท.
 disquisition ธรรมบรรยาย.
 dissension ความร้าวราน, ความแตกแยก, (in the Order) สังฆราชี.
 distraction อุทฺธจจะ, วิกเขปะ (ความฟุ้งซ่าน).
 diversification ปปัญจะ.
 divine ทิพย์, พรหม.
 divine abiding พรหมวิหาร. ดู sublime states.
 divine ear ทิพย์โสด.
 divine eye ทิพย์จักขุ.
 divine life พรหมจรรย์. ดู holy life.
 doctrine ธรรม, พระธรรม, ปาพจน์.
 domain วิสัย, ภพ.
 domineering ปลาสะ.
 donation ทาน, การบริจาค.
 donor ทายก.
 door ทวาร.
 doubt วิจิกิจฉา, กังขา.
 downfall ปรามวะ (ความเสื่อม), อบาย.
 drowsiness มิตตะ.
 drunkenness สุราฐุตตตา (ความเป็นนักเลงสุรา).
 dullness; dullness โมหะ.
 duties of the King; duties of the ruler ราชธรรม.
 duty กิจ, วัตร.
 dwelling วิหาร (ที่อยู่).
 dwelling in a favourable place ปฏิรูปเทสวาส.
 dyad ทูกะ (หมวดสอง).

E

ear โสตะ.
 earnestness อับปมาหะ, อาตาปะ (ความเพียร).
 earth ปลูกวี, ปลูกวีธาตุ. ดู extension.
 ease สุข.
 effort วิริยะ, วายามะ, ความเพียรพยายาม.
 ego อัตตา, อาตมัน.
 elasticity มุกุตา.
 elder เถระ.
 element ธาตุ, มหาธาตุ, องค์.
 elements of enlightenment โพชฌงค์.
 embodiment view สักกายทิฏฐิ.
 embryo กลละ, คัพภะ.
 emergence ฐฎฐานะ (การออก).
 emptiness สุญญตา.
 end อันตะ.
 endeavour ปธาน, วิริยะ, วายามะ.
 endurance ชันติ, อธิวาสนะ.
 energy วิริยะ.
 enjoyment บริโภค (เสวย; ใช้กับสมบัติ ความสุข
 เป็นต้น); อัสสาหะ.
 Enlightened One, the พระพุทธเจ้า.
 enlightenment โโพธิ, อภิสัมโพธิ (การตรัสรู้).
 enlightenment factor โพชฌงค์.
 enlightenment state โโพธิปักขิยธรรม.
 ennead นวกะ (หมวดเก้า).
 enthusiasm ปีติ.
 envy อีสสา, ความริษยา.
 eon กัป, กัลป์.
 equality สมานัตตตา.
 equanimity อุเบกขา (ัตตรมัชฌัตตตา). ดู on-

looking equanimity.
 equipment บริหาร.
 eradication สมุคฆาตะ, ปหานะ.
 escape นิสสรณะ.
 essential of existence อุปธิ.
 eternalism; eternity-view สัสตวาทะ, สัสตทิฏฐิ.
 eunuch บัณเฑาะก์ (จำพวกหนึ่ง).
 even-mindedness อุเบกขา.
 evil บาป.
 Evil One, the มาร.
 Exalted One, the ภควา (พระผู้มีพระภาค).
 exertion ปธาน, วายามะ, ปรักกมะ, ความเพียร,
 ปัดคหะ, ปัดคาหะ.
 exhaustion ชยะ, ชัย (ความสิ้นไป, ความหมดไป).
 exhortation โอวาท.
 existence ภพ.
 experience เวชิต.
 exposition นิเทศ, วรรณนา.
 extension, the element of ปลูกวีธาตุ.
 extinction นิโรธ.
 Extinction of Impurities กิเลสปรินิพพาน (= สอุปาทิ-
 เสสนิพพาน)
 Extinction of Suffering ทุกขนิโรธ, นิโรธ.
 Extinction of the Five-Khandha-Process ชันธ-
 ปรินิพพาน (= อนุปาทิเสสนิพพาน).
 extreme อันตะ (ที่สุด, ความเข้าใจ หรือ ประพฤติ
 เอียงสุด).
 expiation, offence of อาบัติปาจิตติย.
 eye จักขุ.

F

factor องค์.
 faculty อินทรีย์.
 fading away of craving ตัณห์กขชยะ.
 fading of lust วิราคะ.
 failure วิบัติ.
 faith ศรัทธา. ดู confidence.
 falseness; falsity มิจฉัตตะ.
 false speech มุสาวาท.
 false views มิจฉาทิฏฐิ.

fame ยศ, กิตติศัพท์, ลีโลกะ.
 favourable *adj.* สัมปายะ.
 fear ภยะ.
 fear of blame โอดตัมปะ.
 feeling เวทนา.
 femininity อิตถิภาวะ, อิตถินทรีย์.
 fetter สังโยชน์, สัญโญชน์.
 final knowledge อัญญา.
 Fine-Material Sphere รูปภพ, รูปโลก.

firmness ธิติ.
 Five Precepts, the เบญจศีล.
 fixation อุปาทาน.
 flavour รส.
 flood โอลง.
 fluid element อาโปธาตุ ดู cohesion.
 flurry and worry อุทัจจกุกกัจจะ.
 follower สาวก, ศาสนิก.
 fool พาล, คนพาล.
 foolish man โมฆบุรุษ.
 forbearance อดิการ, ขันติ.
 forest-dweller อรัญวาสี.
 forfeiture, offence of expiation involving อาบัติ
 นิสสัคคิยปาจิตตีย์.
 form รูป.
 formal act สังฆกรรม.
 formal meeting of the Order, offence entailing a
 อาบัติสังฆาทิเสส
 formations สังขาร.

gain ลาภ.
 gambling การพนัน.
 generosity จาคะ, ทาน.
 gentleness มัทวะ.
 gesture กายวิญญูติ.
 ghee สัปปิ.
 ghost เปรต.
 gift ทาน, ทานวัตถุ.
 giving ทาน.
 giving up จาคะ, ปริจจาคะ.
 goal อุตถะ, ปรีโยสาน.
 god เทวะ, เทพ, เทวดา.
 going forth (from home) ปัพพัชชา.
 good *n.* อุตถะ. *adj.* กัลยาณะ, บุญ.
 good company กัลยาณมิตรตต.
 gossip สัมผัสปลลาปะ.
 grasping อุปาทาน.
 grateful *adj.* กตัญญู.
 gratefulness กตัญญูตา, กตัญญูกตเวทิตา.

former action บุพกรรม.
 former habitation บุพเพนิวาส.
 formless อรูป.
 forward order อนุโลม.
 foundation of mindfulness สติปัฏฐาน.
 fragrant *adj.* สุคนธ์.
 Fragrant Cell, the พระคันธกุฎี.
 fraud สาหลวยยะ, สำไถย.
 freedom วิมุตติ.
 friend มิตร.
 friendliness เมตตา.
 frivolous talk สัมผัสปลลาปะ.
 fruit; fruition ผล, วิบาก.
 Fully Enlightened One, the พระสัมมาสัมพุทธเจ้า.
 full moon; full-moon day บุญมี, บูรณมี, วันเพ็ญ.
 function กิจ, รส.
 functional consciousness กิริยาจิต.
 fundamental precepts ปาฏิโมกข์.
 fundamentals of mindfulness สติปัฏฐาน.

G

gratification อัสสาทะ.
 gratitude กตัญญูตา, กตัญญูกตเวทิตา.
 grave offence อาบัติอุลลัจจัย.
 great entity มหาภูต.
 Great Man มหาบุรุษ.
 Great Renunciation, the มหาภิเนษกรรม.
 Great Vehicle มหాయาน.
 greed โลภะ.
 greediness มหิจฉตา (ความมกมากอยากใหญ่).
 grief โทมัส, โสกะ.
 group-meal คณโภชน.
 Groups of Existence, the Five ชั้น 5.
 growth อุปัจยะ.
 grudging อุปนาหะ.
 guidance นิสสัย (ในวินัย).
 guide ธรรมะ, เนตติ.
 guiding out วินัย.
 guile กุหา.

halo ปภา.
 happiness สุข.
 harmless อหิงสา.
 harmony สามัคคี.
 harsh speech ผรุสวาจา.
 hate โทสะ.
 hatred โทสะ, เวร.
 health อาโรคยะ, กัลลตา.
 hearer สาวก. ดู disciple.
 heart หัว.
 heating element เตโชธาตุ.
 heaven สวรรค์, สวรรค์.
 heavenly abiding ทิพยวิหาร.
 heavenly being เทพ, เทวดา, ชาวสวรรค์.
 heavenly ear ทิพย์โสต.
 heavenly eye ทิพย์จักขุ.
 heedfulness อังคณา.
 heedlessness ปมาทะ, ความประมาท.
 hell นิรยะ นรก.
 help สังคหะ.
 heptad สัตตทก (หมวดเจ็ด).
 here and now ทิณฺณธรรม, ทิณฺณธัมม.
 hereafter ปรโลก, สัมปรายะ.
 heresy ติตถายตนะ.
 heritage หายัชชะ (ความเป็นทายาท, มรดก).

ideation สัญญา. ดู perception.
 idleness โกลีชชะ.
 ignoble *adj.* อนริยะ, อนารยะ.
 ignorance อวิชชา.
 illimitables อังคณา.
 illumination โอภาส.
 illusion ปโมหะ, มายา.
 ill-will พยาบาท.
 image ปฏิมมา. ดู mental image.
 I-making อหังการ.
 immaterial *adj.* อรูป.
 Immaterial Sphere อรูปภพ, อรูปโลก.
 immoral *adj.* บาป, อกุศล.
 immortal *adj.* อมตชะ.

H

hermit enlightened one ปัจเจกพุทฺธ.
 hexad หักกะ (หมวดหก).
 higher knowledge ดู superknowledge.
 higher mentality อธิจิตต์.
 higher morality อธิศีล.
 higher thought อธิจิตต์.
 higher wisdom อธิปัญญา.
 hindrance นิรวณ.
 holy life พรหมจรรย์.
 holy men สมณพราหมณ์.
 holy one พระอริยะ, พระอรหันต์.
 homage นมะ, นมกการะ, ปูชา.
 homeless one อนาคาริก.
 homeless life อนาคาริยะ, ชีวิตอนาคาริก.
 honesty อาชชวะ.
 honour สักการะ, ปูชา.
 hostile action เวร.
 householder คฤหบดี, คฤหัสถ์.
 house-life; household life ฆราวาส, ชีวิตคฤหัสถ์;
 การครองเรือน.
 human being มนุสฺย.
 humility นิวัตตะ; อปจายนะ (ความอ่อนน้อมถ่อม
 ตน). *adj.* humble.
 hut กุฎี (กระท่อม).
 hypocrisy สาธุยยะ, สำโถย.

I

impartiality สมานัตตตา.
 impediment ปลีโพท, กิณฺจนชะ.
 impermanence อนิจจตา.
 impermanent *adj.* อนิจจะ, อนิจจัง.
 imperturbability อาเนญฺชา, อเนญฺชา.
 impulsion ชวนชะ.
 impurity กิเลส, มละ, มลทิน.
 in- and out-breathing อานาปานชะ, อัสสาสะ
 ปัสสาสะ.
 incantation มนต์, มนต์.
 incense stick ธูป.
 inclination อัชฌาสัย, อธิมุติ.
 independent *adj.* อนิสลิต.
 indeterminate *adj.* อัปยาคฤต.

indifferent feeling อุกเขมาเวทนา, อทุกขมสุข.

individual บุคคล.

individuality อัตตภาวะ, อัตตภาพ.

indolence โกลัซชะ.

industry อนาคตา, อุตสาหกรรม (ความหมั่นขยัน).

inertia ปรวิธาตุ.

infinite *adj.* อนันต์.

infinity of consciousness วิญญาณัญจนายตนะ.

infinity of space อากาสาัญจนายตนะ.

inheritance ทายัชชะ. ดู heritage.

inner sense-sphere อัชฌัตติกายตนะ (อายตนะภายใน).

initial application วิตก.

inquiry วิมังสา, ปริပ္พจนา.

insight ญาณ, วิปัสสนา.

insight development วิปัสสนาภาวนา.

jealousy อีสสา, ความริษยา.

jewel รัตนะ (ใน "รัตนตรัย").

Kamma; Karma กรรม.

karmically acquired *adj.* อุปาทินณะ, กรรมชะ.

killing ปาณาติบาต.

kindly speech ปิยาวาจา.

laity, the พวกคฤหัสถ์, พวกชาวบ้าน.

lamentation ปริเทวะ.

latent bias อนุสัย.

latent tendency อนุสัย.

Law, the พระธรรม.

lay devotee อุบาสก อุบาสิกา.

lay disciple อุบาสก, คฤหัสถสาวก.

lay follower อุบาสก, พุทธศาสนิกฝ่ายคฤหัสถ์.

laying down การบัญญัติ(สิกขาบท). *v.* to lay down.

layman คฤหัสถ์.

laziness โกลัซชะ, อาลัสยะ.

learner เสดชะ.

learning สุตตะ, ลิกา.

legal question อธิกรณ์.

insight into the hearts of others ประจิตตวิชานันท์, เจโตปริยญาณ.

insistence อภินิเวส.

instigated *adj.* สลั้งขาริก.

instruction อนุสาสนี, สาสนะ.

integrity อาชชะ.

intention สังกัปปะ, อธิปปายะ, เจตนา.

intimation วิญญูติ.

intoxicant มัชชะ, นำเมา, สุราเมรัย.

intoxicant, mental อาสวะ.

intrepidity เวสาร์ชะ.

investigation วิจัย, สันตிரณะ, วิโลกณะ.

investigation of the Dhamma ธรรมวิจยะ, ธรรมวิจัย.

invitation การนิมนต์, อาราธนา, ปวารณา.

issuer of meals ภัตตเทศก์.

J

joy โสมนัส, (เจตสิก) สุข, ปิติ, มุทิตา. ดู sympathetic joy.

K

kinsman ญาติ.

knowable things ญเญยธัมม, ญเญยธรรม.

knowing and seeing ญาณทัสสนะ.

knowledge ญาณ, วิชา.

L

Lesser Vehicle หีนยาน.

lethargy ถีนะ.

lethargy and drowsiness ถีนมิตชะ.

letter อักษรชะ, พยัญชนะ.

liberality ทาน, จาคะ.

liberation วิโมกข์, วิมุตติ.

life-faculty ชีวิตินทรีย์.

life-principle ชีวะ, ชีวิตินทรีย์.

life-span อายุ, ชีวกาล, ชนมกาล, อายุกัป.

lightness ลหุตา.

liquor สุรา.

livelihood อาชีวะ.

living in befitting places ปฏิรูปเทสวาส.

living within one's means สมชีวิตา.

loathsome *adj.* ปฏิฏูล. *n.* loathsomeness.

lodgings เสนาสนะ.

longings อิจฉา (ความอยาก).

love เปมะ, เปรม.

loving-kindness เมตตา.

lunar *adj.* ทางจันทรคติ.

lunar calendar ปฏิทินจันทรคติ.

lust ราคะ.

lusting wish ฉันทราคะ.

lying; lying speech ดู false speech.

M

magical power อิทธิปาฏิหาริย์.

Mahayana มหายาน (นิกายพระพุทธศาสนาฝ่ายเหนือ).

maintaining; maintenance อนุรักษ์รักษา.

malice อาฆาต.

malicious speech ปิสุณาวาจา, เปสุณวาท.

malleability มุทุตา.

management วิชา, สังวิชา (การจัดการ).

manifestation ปัจจุปฏิฐาน.

manner ปริยาย, อากา.

marvel ปาฏิหาริย์.

masculinity บุริสภาวะ, บุริสินทรีย์.

mass สมุหะ, ฆณะ.

Master, the พระศาสดา, พระบรมศาสดา.

mastery วลี.

material gifts อามิสทาน.

material happiness สามีสุข.

material qualities รูปธรรม, รูป.

material things อามิส.

material worship อามิสบูชา.

matricide มาตุฆาต.

matrix มาติกา.

matted-hair ascetic ชฎิล.

matter รูป.

maturity ปริปากะ.

meal ภัต, โภชนะ.

mealtime ภัตตกาล.

meaning อรรถ.

meanness มัจฉริยะ.

means อุปายะ, อุปาย, วิธี, ปโยคะ.

medicine เภสัช.

meditation ฌาน, ภาวนา.

meditator ฌายี, ผู้บำเพ็ญฌาน, นักฌาน, ผู้เจริญภาวนา.

meekness โสวัจัสสตา.

mental *adj.* เจตสิก (ทางใจ).

mental action มโนกรรม.

mental activities เจตสิก.

mental adjuncts เจตสิก.

mental avenue มโนทวาร.

mental body นามกาย.

mental coefficients เจตสิก.

mental concomitants เจตสิก.

mental factors เจตสิก.

mental formations; mental functions มโนสังขาร, จิตตสังขาร.

mental formations สังขาร (ในชั้น 5).

mental good conduct มโนสุจริต.

mental happiness เจตสิกสุข.

mental image นิमित, นิमितต์.

mentality นาม, นามธรรม, เจตสิก.

mental misconduct มโนทุจริต.

mental object ธรรมารมณ.

mental pain เจตสิกทุกข์.

mental qualities เจตสิก.

mercy ทया, อนุทัย (ความปรานีเอ็นดู).

merit บุญ.

meritorious action บุญกรรม.

message พระธรรม, คำสอน.

Middle Path, the มัชฌิมาปฏิปทา.

Middle Way, the มัชฌิมาปฏิปทา.

mind จิต, มโน, นาม.

mind culture ภาวนา.

mindfulness สติ.

mindfulness on breathing อานาปานสติ.

mind object ดู mental object.

miracle ปาฏิหาริย์.

misapprehension of virtue and duty สัมพัท-ปราคาส.

misconduct ทุจริต, มิจฉาจาร.

miserliness มัจฉริยะ.
 misery ทุกข์. *adj.* miserable มีทุกข์, เป็นทุกข์.
 mode อากา.
 moderation มัตตัญญูตา (~ in eating = โภชนะ-
 มัตตัญญูตา).
 moment ขณะ.
 momentary concentration ขณิกสมาธิ.
 momentary joy ขณิกปิติ.
 monastery วัด, อาราม, วิหาร.
 monastic life พรหมจรรย์, ชีวิตสมณะ.
 monk ภิกษุ, ภิกษุ, สมณะ.

naked ascetic อเจลก.
 name นาม.
 name and form นามรูป.
 natural virtue ปกตศีล.
 negligence ปมาหะ, ความประมาท.
 neighbourhood concentration อุปลารสมาธิ.
 neither-pain-nor-pleasure อทุกขมสุข, อุเบกขา-
 เวทนา.
 Neither Perception Nor Non-Perception, Sphere
 of เหนวส์ัญญานาสัญญาตนะ.
 neutrality, specific ตัตรมัสซัตตตา.
 newly ordained monk นวกภิกษุ.
 next life; next world ปุณชาติ, ปุณภาพ, ชาติหน้า,
 ปรโลก.
 Nibbāna; Nirvāṇa นิพพาน.
 Nibbāna without any remainder of existence
 ออนุปัตติเสสนิพพาน.
 Nibbāna with remainder of existence สอนุปัตติ-
 เสสนิพพาน.
 niggardliness มัจฉริยะ.
 nihilism นัตถิกวาท, นัตถิกทฤษฎี.
 noble *adj.* อริยะ, อารย.
 noble disciple อริยสาวก.
 noble discipline อริยวินัย (แบบแผนของอารยชน).
 Noble Eightfold Path, the อริยอัฏฐังคิกมัคค์,
 อารยอัฏฐังคิกมรรค.
 noble one อริยบุคคล.

monument อนุสาวรีย์, สถูป, เจดีย์.
 moral achievement สีสัมปัตติ, สีสัมปทา.
 moral dread โอดตปปะ.
 moral failure สีสัมปัตติ.
 moral habit ศีล.
 morality ศีล.
 moral shame ทิริ.
 mortal มัจจะ (ผู้ต้องตาย = สัตว์).
 motion ญัตติ, ญัตติ; วาโยธาตุ.
 mundane *adj.* โลภียะ, โลภีย.
 my-making มมังการ.

N

noble treasure อริยทรัพย์.
 Noble Truths, the Four อริยสัจจ 4, จตุราริยสัจจ.
 noble wealth อริยทรัพย์.
 non-covetousness อนภิชฌา.
 non-cruelty อวิหิงสา.
 non-delusion อโมหะ.
 non-greed อโลภะ.
 non-hate; non-hatred อโทสะ, อพยาบาท.
 non-ill-will อพยาบาท.
 non-injury อหิงสา.
 non-obstruction อวิโรชนะ.
 non-opposition อวิโรชนะ.
 Non-Returner อนาคามี.
 Non-Returning, fruition of อนาคามีผล.
 Non-Returning, path of อนาคามีมรรค.
 non-self; non-soul อนัตตา.
 non-violence อหิงสา, อวิหิงสา.
 norm ธรรม.
 nose ฆานะ.
 Nothingness, Sphere of อากิณัจญญาตนะ.
 not-self *adj.* อนัตตา.
 novice สามเณร.
 novitiate สามเณร, นวะ.
 nun ภิกษุณี.
 nutrient; nutriment อาหาร.
 nutritive essence โอชา.

obedience โสวัจัสสตา.
 object อารมณฺ์.
 objective-field วิสัย.
 objectivity ตถตา.
 oblation พลี, พลีกรรม.
 obligations ปาติโมกข์, กิจ, ธุระ, พันธะ.
 observance อุโบสถ, วัตร, การรักษา (ศีลเป็นต้น).
 obsession ปริยภูฏานะ, ปปัญจะ.
 obstinacy ถัมภะ.
 obstruction นิวารณฺ์. ดู hindrance.
 octad อัฏฐกะ (หมวดแปด).
 odorous object คันธารมณฺ์.
 odour คันธะ.
 offence อาบัติ.
 offering พลี, ทักขิณา, ทักขิณา, บุษบา.
 old age ชรา.
 olfactory organ ฆานะ.
 omen นิมิต; good omen มงคล.
 omnipotent *adj.* สัพพาทิภู.
 omniscience สัพพัญญุตตา.
 Omniscient, the พระสัพพัญญู.
 Once-Returner สกทาคามี.

pain ทุกข์.
 painful feeling ทุกขเวทนา.
 Pali Canon พระไตรปิฎก.
 Parinirvana ปรีนิพพาน.
 parricide มาตุฆาตหรือปิตุฆาต.
 partiality ฉันทาคติ.
 passing away มรณะ, กาลกิรียา.
 Path, the มรรค.
 patience ชันติ, ขมะ.
 patricide ปิตุฆาต.
 peace สันติ, อุปลมะ.
 penetration ปฏิเวธ, นิพเพช.
 pentad ปัญจกะ (หมวดห้า).
 perception สัญญา.
 perdition วินิบาต.
 Perfect One, the พระตถาคต.

O

Once-Returning, fruition of สกทาคามีผล.
 Once-Returning, path of สกทาคามีมรรค.
 one-pointedness of mind เอกัคคตา, จิตตัสเส-
 กัคคตา.
 onlooking-equanimity อุเบกขา.
 opposite *adj.* ปฏิปักษ์.
 Order, the พระสงฆ์, คณะสงฆ์.
 ordinary man ดู worldlyman.
 ordination อุปสัมปทา, การอุปสมบท. *v.* to be
 ordained.
 origin สมุทัย.
 Origin of Suffering ทุกขสมุทัย, สมุทัย.
 origination สมุฏฐาน.
 other world ปรโลก.
 outer sense-sphere พาหิรายตนะ (อายตนะภาย
 นอก).
 outcast วสละ (คนถ้อย, ~ต่ำทราม)
 outcaste จัณฑาล.
 overcoming ปหานะ.
 ownership, the bliss of อตฺถิสุข (สุขเกิดจากความ
 มีทรัพย์).

P

perfection บารมี.
 perfectness สัมปัตติ, สมบัติ.
 peril อาทีนพ, ภัย.
 perplexity วิจิจิจฉา.
 person บุคคล.
 perspicuity ปฏิภาณ.
 perversion วิปลาส.
 physical *adj.* กายิกะ (ทางกาย). ดู bodily.
 physical basis of mind หทัยวัตถุ.
 plane ภูมิ.
 pleasant feeling สุขเวทนา.
 pleasing *adj.* ปาสาทิกะ (น่าเลื่อมใส).
 pleasure สุข.
 posture อิริยาบถ.
 power พละ.
 practice การปฏิบัติ, ปฏิปทา.

praise วัฒนธรรม (คำสรรเสริญ), ปัสังสา.
 preaching เทศนา. *v.* to preach.
 precept ลีขานบท, (ข้อ) คีล.
 preceptor อุปัชฌาย์.
 predominance อธิปไตย.
 prejudice อคติ.
 preliminary duties บุญกิจ.
 preparation บริกรรม (การตระเตรียม).
 presumption สำนัภะ.
 previous benefactor บุญการี.
 previous life ปุริมชาติ, บุญชาติ, ชาติก่อน.
 pride มานะ, มหะ.
 priest นักบวช, พรหมณ์.
 primary element มหาภูต.
 privilege อานิสงส์.
 probation ปริวาส.
 probationer ลีขมานา.
 proclamation อนุสาวนา.
 proficiency ปาคุญญตา; โภศล.
 proficiency as to progress อายโภศล.
 proficiency as to regress อปายโภศล.
 proficiency as to the means of success อุปาย-

quadruped สัตว์จตุบาท.
 quality คุณ, ลักษณะ, องค์.
 quarrel กลหะ, วิวาท.
 quarter ทิศ (ทิศ).

radiation เตโชธาตุ; การแผ่ (เมตตา บุญกุศล ฯลฯ).
 rag-robe บังสุกุลจีวร.
 rains-residence; rains-retreat จำพรรษา, วัสสา-
 วาสะ.
 rapture ปีติ.
 reaching ปัตติ (การบรรลุ).
 reality ตถตา, ยถาภูตธรรม.
 realization สัจฉิกริยา, สัจฉิภณะ, อธิคม (การทำ
 ให้แจ้ง, การบรรลุ).
 reappearance อุปบัติ.
 reason การณะ, โยนิ, วิมังสา.
 rebirth ปุณภาพ, ชาติใหม่, การเกิดใหม่.

โภศล.

proficiency in knowing gain อายโภศล.
 proficiency in knowing loss อปายโภศล.
 proficiency of method อุปายโภศล.
 profitable *adj.* กุศล.
 profound *adj.* ตัมมีย์, ลึกซึ้ง.
 prompted *adj.* สลั้งซาริก.
 propagation การเผยแผ่.
 property สมบัติ.
 prose; prose-exposition วยาकरणะ, ไวยากรณ์
 (คำร้อยแก้ว).
 prosperity สัมปทา.
 protection อารักขา.
 provenance นิทาน (เหตุ, ที่มา).
 psychic power อภิญญา.
 pupil ลัทธิวินาริก หรือ อันเตวาสิก, ศิษย์.
 Pure Abodes สุทธาวาส.
 purification วิสุทธิ.
 purity ปาริสุทธิ, วิสุทธิ.
 purport อธิบาย (นัยประสงค์).
 pursuit อนุโยค.

Q

quest เสนา, คเวสนา, ปริเยสนา.
 question ปัญญา.
 quiet *n.* สมณะ. *adj.* วิวิตต์ (สงบ).

R

recipient ปฏิคาหก, ลาภี.
 recitation การสาธยาย, การสวด. *v.* to recite.
 recluse สมณะ.
 recollection อนุสติ.
 reconciliation ปฏิสาราณียกรรม.
 reconnection ปฏิสนธิ.
 rectitude อชุกตา.
 refectory ภัตตาคาร (โรงฉัน, หอฉัน).
 refraining สัมยมะ, สัมญมะ, เวรมณี.
 refuse สรณะ.
 Refuge, the Threefold ไตรสรณะ.
 refuse-rag-robe บังสุกุลจีวร.

registration ตทารมณฺ, ตทาลัมพะณะ.
 rehearsal สังคีติ, สังคายนา.
 reincarnation อวตาร (ตามคติพราหมณ์, ฮินดู).
 relative; relation ญาติ.
 relaxation ปัสสัทธิ.
 release วิโมกข์, วิมุตติ.
 relics (of the Buddha) พระธาตุ, พระสารีริกธาตุ.
 relief ภาพสลักนูน, รูปนูน.
 relinking ปฏิสนธิ.
 remembrance of previous births ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ.
 remorse วิปฺภีสาร, กุกกัจจะ.
 renouncing ปริจจาคะ.
 renown กิตติ, กิตติศัพท์.
 renunciation เนกขัมมะ. v. to renounce.
 repairs นวกรรม, ปฏิสังขรณ์.
 reprover โจทก์.
 reproving โจทนา. v. to reprove.
 repugnance ปฏิฆะ.
 repulsion ปฏิฆะ.
 repulsive *adj.* ปฏิกุล.
 requisite บริหาร, ปัจจัย.
 resentment ปฏิฆะ.
 resistance ปฏิฆะ.
 resolution อธิโมกข์, อธิมุติ; (วินัย) กรรมวาจา.
 resolve อธิษฐาน, อธิมุติ.
 resort ไคจร.
 respect คารวะ.
 respectable person ครุฐานีบุคคล.
 restlessness อุทัจจะ, วิหัมภิตา.
 restoration โอสารณ; ปฏิสังขรณ์.
 restraint สังวร, สังยมะ.
 restraint of the senses อินทริยสังวร.
 result ผล, วิบาก.
 retrocognition ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ (เทียบ)
 reverence อปจายนะ, คารวะ.
 Reverend คำเรียกหน้าหน้าชื่อพระสงฆ์ แสดงคารวะ
 นิยมใช้กับพระสงฆ์ฝ่ายมหายานหรือนักบวชใน
 ศาสนาอื่น. ๑ Venerable.
 reverse order ปฏิโลม.
 review; reviewing ปัจจเวกชนฺ.

riches โภคะ.
 right *adj.* สัมมา.
 Right Action สัมมากัมมันตะ.
 Right Concentration สัมมาสมาธิ.
 Right Conduct ๑ Right Action.
 Right Effort สัมมาวายามะ.
 right endeavour สัมมัปปธาน.
 Right Deliverance สัมมาวิมุตติ.
 Right Intent ๑ Right Thought.
 Right Knowledge สัมมาญาณะ.
 Right Livelihood สัมมาอาชีวะ.
 Right Means of Livelihood ๑ Right Livelihood.
 Right Meditation ๑ Right Concentration.
 Right Mindfulness สัมมาสติ.
 Right Motives ๑ Right Thought.
 Right Speech สัมมาวาจา.
 right striving สัมมัปปธาน.
 Right Thought สัมมาสังกัปปะ.
 Right Understanding สัมมาทิฏฐิ.
 Right View ๑ Right Understanding.
 righteous *adj.* ธรรมิก, เป็นธรรม.
 righteous man สัปปบุรุษ, สัตบุรุษ.
 righteousness ธรรม.
 rightness สัมมัตตะ.
 rigidity, mental ถัมภะ.
 ripening วิบาก.
 risk เวร.
 rites and rituals สีสัพพตะ.
 rivalry ปลาสะ, สारัมภะ.
 road to power อิทธิบาท. ๑ basis for success.
 robe จีวร.
 root มूल.
 root-cause เหตุ.
 round วัฏฏะ.
 round of rebirth; roundabout of births สังสาร-
 วัฏฏ์, วัฏฏสงสาร, สงสาร.
 rug สันถัต.
 rules and rituals สีสัพพตะ, คีลและพรต.
 rule of training ลิกขาบท.
 rumination วิจารณ์.

S

sacrifice ยัญ (พราหมณ์); จาคะ, ปริจจาคะ.

safe *adj.* เข้ม, เกษม.

saffron robe กาสาวพัสตร์.

sage มุนี.

salvation วิมุตติ.

sandals อุปาหนา.

Sangha, the สังฆ, พระสงฆ์, คณะสงฆ์.

sapid object รสารมณ์.

satisfaction ปสาทะ, อัสนาทะ.

Saviour พระมหาไถ่, พระผู้ไถ่บาป (คริสต์ = พระเยซู; เคยมีผู้นำมาใช้เปลี่ยนศัพท์แทน นวณะ บ้าง แต่บัดนี้ไม่ใช้กันแล้ว).

savour รส.

scepticism วิจิกิจฉา.

schedule มาติกา.

schism ลังฆเภท.

School นิกาย (แห่งศาสนา).

science วิชา.

scripture คัมภีร์, คัมภีร์, ปกรณ.

search; searching เสนหา, ปริเยสนหา (การแสวงหา).

search of truth ธรรมวิจยะ.

seat อาสนะ.

seclusion วิเวก.

sect นิกาย.

section วาระ, วรรค.

seeing ทัศนะ.

seer อิลิ, ฤๅษี.

self อัตตา, ตน, ตัวตน.

self-control ทมะ, สัจญมมะ.

self-direction, right disposition in อัตตสัมมาปณิธิ.

self-illusion ลักกายทิฏฐิ.

selfishness มัจฉริยะ.

self-knowledge อัตตัญญูตา.

self-mortification; self-torture อัตตทิลมณานุโยค.

self-possession สัมปชัญญะ.

sensation เวทนา. ดู feeling.

sense-base อายตนะ.

sense-field อายตนะ.

sense-impression ผัสสะ.

sense of shame หิริ.

sense of urgency ลังเวคะ, ความลั้งเวช.

sense-object อายตนะ(ภายนอก).

sense-organ อายตนะ(ภายใน), อินทริย.

sense-pleasure กาม.

sense-sphere อายตนะ.

sensual craving กามตัณหา.

sensual desire กาม, กามฉันทะ.

sensual indulgence กามสุขัลลิกานุโยค.

sensual lust กามราคะ.

sensual misconduct กามเมสุมิจจาจาร.

Sensual Plane กามภูมิ.

sensual pleasure กาม, กามสุข, กามคุณ.

Sensual Sphere กามภพ.

sensuous craving กามตัณหา.

sensuous sphere กามภพ, กามโลก.

sentient being สัตว์.

separate treatment วิมังค.

sequence อนุสนธิ.

serene *adj.* ลันตะ (ผู้สงบระงับ).

series ลันตติ.

service เวชยาวัจจะ.

setting in motion (หรือ setting rolling) the Wheel of the Doctrine ธรรมจักกัปปวัตตนะ.

setting-up of mindfulness สติปัฏฐาน.

Seven-Times-at-Most Stream-Enterer โสดาบัน ผู้สัตตักขัตตอุปรมะ.

sexual intercourse เมถุนกรรม.

sexual misconduct กามเมสุมิจจาจาร.

shame หิริ, ลัชชา.

shameless *adj.* อลัชชี.

shelter ตาณะ (ที่พำนัก, ที่ต้านทาน, ที่กันภัย).

shoe ปาทูกา.

sign นิमित.

Signs of Being, the Three ไตรลักษณ์.

simile อุปมา.

simplicity อัปปิจฉตา, ความมักน้อย.

single-seed เอกพีชี.

skillful action กุศลกรรม.

skill โกลลละ, โกลล, ทักขะ, ทักษะ.

skilled; skilful *adj.* ภูศล.
 slander ปิสุณวาทา, ปิสุณวาทา, เปสุณวาท.
 sloth ถีนะ, ถีนตา.
 smirching มั๊กชะ.
 sociability สมนัตตตา.
 softness มุทุตา; มัททวะ.
 solid element ปฐวีธาตุ.
 solitude วิเวก.
 sorrow โสกะ, โศก.
 sound สัททะ (เสียง).
 source นิทาน (เหตุ, ที่มา).
 soul อัตตะ, อาตมัน, ชีวะ.
 soulless *adj.* อนัตตะ.
 soullessness อนัตตตา.
 space อากาส (ช่องว่าง), อวกาศ.
 specific conditionality อิทัปปัจจยตา.
 specification วิภาค.
 speech วาจา, วจี, ภาสิต, วจีวิญญูติ.
 spite อุปนาหะ.
 spontaneously born creature โอปปาติกะ.
 stain มละ, มลทิน.
 standing (in the Order) (จำนวน) พรราชา (ใน
 ภิกขุภาวะ หรือในเพศบรรพชิต).
 steadiness ฐิติ.
 stealing อทินนาทาน.
 Stilled One, the พระมุนี.
 stillness โมนะ.
 stinginess มัจฉริยะ.

tactile object โผฏฐัพพะ.
 taint อาสวะ.
 taking what is not given อทินนาทาน.
 tale-bearing ปิสุณวาทา, ปิสุณวาทา, เปสุณวาท.
 talk กถา.
 taming ทมะ.
 tangible object โผฏฐัพพารมณ, โผฏฐัพพะ.
 task กิจ.
 taste รส.
 teacher อาจารย์.
 teaching เทศนา, ธรรม.
 Teaching; Teachings, the พระธรรม.

storing up อุปลยะ.
 straightness อุชุกตา, อาชชวะ.
 Stream-Enterer; Stream-Entrant; Stream-
 Winner; Stream-Attainer โสดาบัน.
 Stream-Entry, fruition of โสดาปัตติผล.
 Stream-Entry, path of โสดาปัตติมรรค.
 strength พละ.
 stress ความเครียด, สářทธภาวะ.
 striving ปธาน, วิริยะ.
 stumbling block อันตราย, อันตรายิกธรรม.
 sublime states พรหมวิหาร.
 substitution of opposites ตังคละ.
 substratum of rebirth อุปธิ.
 subtle *adj.* สุกุม.
 success อิทธิ, สัมปัตติ.
 suffering ทุกข์.
 suitable *adj.* สัปปายะ, กัปปิยะ, อนุรูป.
 sunshade ฉัตร (ร่ม).
 superknowledge อภิญญา.
 supermundane; supramundane *adj.* โลกุตตระ.
 supernormal power อิทธิปาฏิหาริย์.
 support นิสสัย (ที่อาศัย); อุปถัมภ์.
 suppression วิกัมภณะ.
 supreme abidings พรหมวิหาร.
 superme dwellings พรหมวิหาร.
 suspension อุกเขปนัยกรรม.
 sustained application วิจาร.
 sympathetic joy มุทิตา.

T

telepathy เจโตปริยญาณ (เทียบ).
 temperament จริต.
 temperature อุตุ.
 Tempter, the มาร.
 term บท.
 test วิมังสนะ.
 tetrad จตุกกะ (หมวดสี่).
 thanking อนุโมทนา.
 Theravada เถรวาท (นิกายพระพุทธศาสนาตั้งเดิม
 ฝ่ายใต้ ปัจจุบัน คู่กับ มหายาน).
 things ธรรม, ธรรม.
 thirst ตัณหา, ปิปาสา.

thought จิต, จิตตูปาท, สังกัปป์, วิตักกะ.

thought-conception วิตก.

tie คั่นถะ.

tolerance ชันติ.

tongue ชิวหา.

torpor มีทระ.

touch โผฏฐัพพะ.

town-monk พระคามวาสี.

training ลีक्षा, ทมะ, ภาวนา.

Training, the Threefold ไตรลีक्षा.

training rule ลีक्षणบท.

tranquillity ปัสสัทธิ, สมถะ.

Tranquillity Development สมถภาวนา.

ultimate sense; ultimate reality ปรมัตถ์.

ultramundane ดู supermundane.

uncertainty วิจิกิจฉา.

uncompounded; unconditioned *adj.* อสังขตะ.

unconscious mind ภาวังคจิต.

unconscious state ภาวังค์.

undeclared อภัยกตตะ, อภัยกตฤต.

underlying tendency อนุสัย.

understanding ปัญญา.

undertaking สมทาน. *v.* to undertake.

undetermined offence อนิยต.

unification เอกัคคตา.

uninstigated *adj.* อสังขาริก.

unity สามัคคี, เอกัตตะ, เอกีภาพ.

vain talk สัมผัสปลापะ.

vanity มหะ.

vegetable-growth ภูตคาม.

Venerable คำเรียกนำหน้าชื่อพระสงฆ์แสดงคารวะ
นิยมใช้กับพระเถระหรือพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์
(ย่อว่า *Ven.*).

veneration คารวะ, นมะ, ปูชา.

verbal action วจีกรรม.

verbal formation; verbal functions วจีสังขาร.

verbal good conduct วจีสุจริต.

verbal misconduct วจิตุจริต.

transcendental โลกุตตระ.

transformation วิปริณาม.

transgression วิติกกมะ (การละเมิด).

transience; transiency อนิจจตา.

transient *adj.* อนิจจัง, อนิจจัง.

treasure รัตนะ, นิธิ, ธนะ.

triad ติกะ (หมวดสาม).

Triple Gem, the พระรัตนตรัย.

triplet ติกะ (หมวดสาม).

true doctrine สัทธิธรรม.

true man สัปปบุรุษ, สัตบุรุษ.

truth สัจจะ.

twin miracle; twin wonder ยมกปาฏิหาริย์.

U

unknowing อัญญาณ.

unprofitable *adj.* อกุศล.

unprompted *adj.* อสังขาริก.

unrighteous greed วิสมโลภ (= อภิชฌา).

unskilful *adj.* อกุศล.

unskilful action อกุศลกรรม.

unsurpassed *adj.* อนุตตระ.

unwholesome *adj.* อกุศล.

unwholesome action อกุศลกรรม.

unworldly *adj.* นีรามิส.

urgency, sense of สังเวคะ, สังเวช.

usage โวหาร.

utterance อุทาน, วจนะ.

V

verdict of innocence สติวินัย.

verdict of past insanity อมูพหวินัย.

verdict in the presence of สัมมุขาวินัย.

verification สัจฉิกิริยา, สัจฉิกรณะ.

verse คาถา.

Vesak วิสาขบูชา (นิยมใช้ในลังกาและอินเดีย =
Visākha Pūjā).

vibration, the element of วาโยธาตุ.

vices of conduct กรรมกิเลส.

view ทิฎฐิ.

village-dweller คามวาสี.

virtue คีล, คุณธรรม. *adj.* virtuous.
 virtue and duty สี่ลัทธิ, คีลและพรต.
 visible for oneself *adj.* สันทิฏฐิภาวะ.
 visible object; visual object รูปารมณ.
 vision ทัศนะ.
 vital formation อายุสังขาร.

wakefulness ซาคริยานุโยค.
 walking to and fro จงกรม.
 wander *v.* จาริก.
 wandering การจาริก; สงสาร (เวียนว่ายตายเกิด).
 wandering ascetic; wanderer ปริพาชก.
 warrior นักรบ, ชัตติยะ, ชนวรรณะกษัตริย์.
 watch ยาม.
 watchfulness อารักขา; ซาคริยะ.
 water อาโป. *ดู* cohesion.
 way มรรค, ปฏิปทา.
 weal หิตสุข.
 wealth โภคะ, ฐานะ.
 welfare หิตสุข, ประโยชน์สุข.
 Well-farer, the พระสุคต.
 well-spoken words วาจาสุภาสิต.
 Wesak *ดู* Vesak.
 wheel of becoming; wheel of life ภาวจักร.
 Wheel of the Law; Wheel of the Doctrine
 ธรรมจักร.
 wheel of rebirths สังสารจักร.
 wheel-turning monarch พระเจ้าจักรพรรดิ.
 wholesome *adj.* กุศล.
 wholesome action กุศลกรรม.
 wicked *adj.* บาป, ชั่ว.

yearning อาสา (ความหวัง, ~ใฝ่หา).
 years' standing *ดู* standing.

zeal ฉันทะ, อัมปมาทะ.

vitality ชีวิตินทรีย์.
 void; voidness สุญญตา.
 volition เจตนา.
 volitional activities สังขาร.
 voting-ticket สลาก (สำหรับลงคะแนนเสียง).

W

wieldiness กัมมัฏญญา.
 will ฉันทะ, เจตนา.
 wind วาโย. *ดู* vibration.
 wisdom ปัญญา.
 wise man บัณฑิต.
 wish ฉันทะ, อธิษฐาน (ความปรารถนา).
 withdrawal อุพการ, อุทธาร (การรื้อ, การถอน,
 การเดาะ).
 woe ทุกข์, อบาย.
 wonder ปาฏิหาริย์.
 worldlyling ปุณฺณ.
 worldly *adj.* โลภิยะ, โลภิย, สามิส.
 worldly conditions โลกธรรม.
 worldly vicissitudes โลกธรรม.
 worthy one พระอรหันต์.
 worry กุกกัจจะ.
 wrath โทษะ.
 wrong conduct ทุจริต.
 wrong course อคติ.
 wrongdoing ทุกกฏ.
 wrongness มิจฉัตตะ.
 wrong speech, offence of อَابัตติทุพพาสิต.
 wrong time วิกาล.

Y

yellow robe กาสาวพัสดุ์.
 yoke โยคะ, ฑูระ, ภาระ.

Z

zest ปิติ.

APPENDIX

NAMO TASSA BHAGAVATO ARAHATO SAMMĀ-SAMBUDDHASSA.

Homage to the Blessed One, the Perfect One, the Fully-Enlightened One.

Tisaraṇagamana

Taking the Three Refuges

Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

I go to the Buddha for refuge.

Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

I go to the Dhamma for refuge.

Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

I go to the Saṅgha for refuge.

Dutiyampi . . .

For the second time . . .

Tatiyampi . . .

For the third time . . .

Pañca-Sīla

The Five Precepts

Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

I undertake to observe the precept to abstain from taking life.

Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

I undertake to observe the precept to abstain from taking what is not given.

Kāmesumicchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

I undertake to observe the precept to abstain from sexual misconduct.

Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

I undertake to observe the precept to abstain from false speech.

Surāmerayamajjapamādaṭṭhānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

I undertake to observe the precept to abstain from intoxicants causing carelessness.

Cattāri Ariyasaccāni
The Four Noble Truths

1. *Dukkham Ariyasaccam.*
The Noble Truth of Suffering.
2. *Dukkhasamudayo Ariyasaccam.*
The Noble Truth of the Cause of Suffering.
3. *Dukkhanirodho Ariyasaccam.*
The Noble Truth of the Cessation of Suffering.
4. *Dukkhanirodhagāminīpaṭipadā āriyasaccam.*
The Noble Truth of the Path leading to the Cessation of Suffering.

Ariya-Aṭṭhaṅgika-Magga
The Noble Eightfold Path

1. <i>Sammādiṭṭhi</i>	Right Understanding
2. <i>Sammāsaṅkappa</i>	Right Thought
3. <i>Sammāvācā</i>	Right Speech
4. <i>Sammākammanta</i>	Right Action
5. <i>Sammājīva</i>	Right Livelihood
6. <i>Sammāvāyāma</i>	Right Effort
7. <i>Sammāsati</i>	Right Mindfulness
8. <i>Sammāsamādhi</i>	Right Concentration

Pañca-Khandha
The Five Aggregates of Existence

1. <i>Rūpa-khandha</i>	Aggregate of Corporeality
2. <i>Vedanā-khandha</i>	Aggregate of Feeling
3. <i>Saññā-khandha</i>	Aggregate of Perception
4. <i>Saṅkhāra-khandha</i>	Aggregate of Mental Formations
5. <i>Viññāṇa-khandha</i>	Aggregate of Consciousness

Ti-Lakkhaṇa
The Three Characteristics of Existence

1. <i>Sabbe saṅkhārā aniccā.</i>	All conditioned things are impermanent.
2. <i>Sabbe saṅkhārā dukkhā.</i>	All conditioned things are subject to stress and conflict.
3. <i>Sabbe dhammā anattā.</i>	All things are not-self or soulless.

Paṭicca-Samuppāda
The Dependent Origination

<i>Avijjāpaccayā Saṅkhārā</i>	Dependent on Ignorance arise Kamma-Formations.
<i>Saṅkhārapaccayā Viññāṇaṃ</i>	Dependent on Kamma-Formations arises Consciousness.
<i>Viññāṇapaccayā Nāmarūpaṃ</i>	Dependent on consciousness arise Mind and Matter.
<i>Nāmarūpapaccayā Saḷāyatanaṃ</i>	Dependent on Mind and Matter arise the Six Sense-Bases.
<i>Saḷāyatanapaccayā Phasso</i>	Dependent on the Six Sense-Bases arises Contact.
<i>Phassapaccayā Vedanā</i>	Dependent on Contact arises Feeling.
<i>Vedanāpaccayā Taṇhā</i>	Dependent on Feeling arises Craving.
<i>Taṇhāpaccayā Upādānaṃ</i>	Dependent on Craving arises Clinging.
<i>Upādānapaccayā Bhavo</i>	Dependent on Clinging arises the Process of Becoming.
<i>Bhavapaccayā Jāti</i>	Dependent on the Process of Becoming arises Birth.
<i>Jātipaccayā Jarā-maraṇaṃ soka-parideva- dukkha-domanass-upāyāsā sambhavanti</i>	Dependent on Birth arise Decay and Death, sorrow, lamentation, pain, grief and despair.
<i>Evametassa kevalassa dukkhak- khandhassa samudayo hoti.</i>	Thus arises the whole mass of suffering.

ความเป็นมาของพจนานุกรมพุทธศาสตร์

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ พระมหาประยูร ปยุตฺโต ได้จัดทำ พจนานุกรมศัพท์พระพุทธศาสนา ไทย-บาลี-อังกฤษ เล่มเล็กๆ เล่มหนึ่งเสร็จสิ้น (เป็นฉบับที่มุ่งคำแปลภาษาอังกฤษ ไม่มีคำอธิบาย ต่อมาได้เริ่มขยายให้พิสดารใน พ.ศ. ๒๕๑๓ แต่พิมพ์ถึงอักษร “ฐ” เท่านั้นก็ชะงัก) และในเดือนกันยายน ปีเดียวกันนั้น ก็ได้เริ่มงานจัดทำ พจนานุกรมพระพุทธศาสนา ที่มีคำอธิบาย ๒ ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งหมวดธรรม แต่เมื่อทำจบเพียงอักษร “บ” ก็ต้องหยุดค้างไว้ เพราะได้รับการแต่งตั้งโดยไม่รู้ตัวให้เป็นผู้ช่วยเลขธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แล้วหันไปทุ่มเทกำลังและอุทิศเวลาให้กับงานด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงได้หวนมาพยายามรื้อฟื้นงานพจนานุกรมขึ้นอีก

คราวนั้น พระมหาสมบุญ สมนฺฺโณ (ต่อมาเป็นพระวิสุทธิสโมโพธิ ดำรงตำแหน่งรองเลขธิการมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) มองเห็นว่างานมีเค้าที่จะพิสดารและจะกินเวลายาวนานมาก จึงได้อาราธนาพระมหาประยูร (เวลานั้นเป็นพระศรีวิสุทธิโมลี และต่อมาเลื่อนเป็น พระราชาวงษ์) ขอให้ทำพจนานุกรมขนาดย่อมขึ้นมาใช้กันไปพลางก่อน พระศรีวิสุทธิโมลี ตกงานทำงานแทรกนั้นจนเสร็จ ให้ชื่อว่า พจนานุกรมพุทธศาสตร์ มีลักษณะเน้นเฉพาะการรวบรวมหลักธรรม โดยจัดเป็นหมวดๆ เรียงตามลำดับเลขจำนวน และในแต่ละหมวดเรียงตามลำดับอักษร แล้วได้มอบงานและมอบทุนส่วนหนึ่งให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจัดพิมพ์เผยแพร่ จำหน่ายเก็บผลประโยชน์บำรุงการศึกษาของพระภิกษุสามเณร เริ่มพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงเสร็จ

ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ขออนุญาตพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน ๘,๐๐๐ เล่ม นอกจากนั้น มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น และผู้เรียบเรียงเองจัดแจกเป็นธรรมทานเพิ่มเติมบ้าง เป็นรายย่อย หนังสือหมดสิ้นขาดคราวในเวลาไม่นาน

ส่วนงานจัดทำ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับเดิม ยังคงค้างอยู่สืบมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้จัดทำจึงมีโอกาสรื้อฟื้นขึ้นอีก คราวนี้เขียนเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด เน้นคำอธิบายภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษมีเพียงคำแปลศัพท์หรือความหมายสั้นๆ งานขยายจนมีลักษณะเป็นสารานุกรม เขียนไปได้ถึงอักษร “ข” มีเนื้อความประมาณ ๑๑๐ หน้ากระดาษ พิมพ์ติดพับสาม (ไม่นับคำอธิบายศัพท์จำพวกประวัติ อีก ๗๐ หน้า) ก็หยุดชะงัก เพราะในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้นเอง มีเหตุให้ต้องหันไปเร่งรัดงานปรับปรุงและขยายความหนังสือพุทธธรรม ซึ่งกินเวลายืดเยื้อมาจนถึงพิมพ์เสร็จรวมประมาณสามปี งานพจนานุกรมจึงค้างอยู่เพียงนั้นและจึงยังไม่ได้จัดพิมพ์

อีกด้านหนึ่ง เมื่อวัดพระพิเรนทร์จัดงานรับพระราชทานเพลิงศพ พระครูปลัดสมัย กิตติหัตถ์ เจ้าอาวาสวัดพระพิเรนทร์ ใน พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชาวงษ์ ได้จัดทำพจนานุกรม ประเภทงานแทรกและเร่งด่วนขึ้นอีกเล่มหนึ่ง เป็นประมวลศัพท์ในหนังสือเรียนนันทกรรมทุกชั้น และเพิ่มศัพท์ที่ควรทราบในระดับเดียวกันเข้าอีกจำนวนหนึ่ง ตั้งชื่อว่า พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับครู นักเรียน นักรวม มีเนื้อหา ๓๗๓ หน้า เท่าๆ กันกับพจนานุกรมพุทธศาสตร์ (๓๗๔ หน้า) เสมือนเข้าชุดเป็นคู่กัน เล่มพิมพ์ก่อนเป็นที่ประมวลธรรมซึ่งเป็นหลักการหรือสาระสำคัญของพระพุทธศาสนา ส่วนเล่มพิมพ์หลังเป็นที่ประมวลศัพท์ทั่วไปเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา อธิบายพอใช้ประโยชน์อย่างพื้นๆ ไม่กว้างขวางลึกซึ้ง

ใน พ.ศ. ๒๕๒๕ มีท่านผู้ศรัทธาเห็นว่า พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ขาดคราว จึงขอพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทราบ ก็ขอร่วมสมทบพิมพ์ด้วย เพื่อได้ทำหน้าที่ส่งเสริมวิชาการทางพระพุทธศาสนา กับทั้งจะได้เก็บผลกำไรบำรุงการศึกษาในสถาบัน และได้ขยายขอบเขตออกไปโดยขอพิมพ์ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับครู นักเรียน นักรวม ด้วย แต่ผู้เรียบเรียงประสงค์จะปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือทั้งสองเล่มนั้นก่อน อีกทั้งยังมีงานอื่นยุ่งอยู่ด้วย ยังเริ่มงานปรับปรุงทันทีไม่ได้ จึงต้องร้งรอจนเวลาล่วงมาช้านาน ครั้นได้โอกาสก็ปรับปรุงเพิ่มเติม

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ก่อนจนเสร็จ แล้วเริ่มดำเนินการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ ระหว่างนั้น มีงานอื่นแทรกอยู่เรื่อยๆ ต้องรอโอกาสที่จะปรับปรุงอีกเล่มหนึ่งที่เหลืออยู่ และได้ตั้งใจว่าจะพิมพ์ตามลำดับเล่มที่ปรับปรุงก่อนหลัง

ในการพิมพ์ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ มีข้อพิจารณาที่จะต้องตัดสินใจและปัญหาที่จะต้องแก้ไขหลายอย่าง รวมทั้งการทดลองและตรวจสอบเกี่ยวกับความสามารถในการพิมพ์ด้วย ซึ่งล้วนเพิ่มความล่าช้าให้แก่การจัดพิมพ์ โดยเฉพาะคือการพิมพ์ภาษาบาลีด้วยอักษรโรมัน ซึ่งในการพิมพ์ครั้งใหม่ที่มีตัวบาลีโรมันเพิ่มขึ้นเกินเท่าตัว หลังจากผ่านพ้นเวลาช้านานในการปรึกษาสอบถามและศึกษางานกับโรงพิมพ์ใหญ่โตบางแห่งแล้ว ก็พอยุติได้ว่า ในประเทศไทยคงมีโรงพิมพ์เพียง ๒ แห่งเท่านั้นที่มีอุปกรณ์ครบครันพอจะพิมพ์อักษรบาลีโรมันได้ตรงตามแบบนิยมอย่างแท้จริง แต่ก็ติดขัดปัญหาใหญ่ว่าแห่งหนึ่งต้องใช้ทุนพิมพ์อย่างมหาศาล อีกแห่งหนึ่งคงจะต้องพิมพ์อย่างช้าเป็นเวลาแรมปี

เมื่อได้พยายามหาทางแก้ปัญหาต่อไปอีกระยะหนึ่ง ก็มาลงเอยที่ทางออกใหม่ คือ สั่งซื้ออุปกรณ์ประกอบด้วย จานบันทึกและแถบฟิล์มต้นแบบสำหรับใช้พิมพ์อักษรบาลีโรมันจากบริษัทคอมพิวเตอร์ ลินเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท และ ลินเวลารออีก ๒ เดือนเศษ อุปกรณ์จึงมาถึง ครั้นได้อุปกรณ์มาแล้วก็ปรากฏว่ายังใช้งานไม่ได้ไม่สมบูรณ์ ต้องให้นักเรียงพิมพ์ผู้สามารถหาวิธียกเยื้องใช้ให้สำเร็จผล ลินเวลาพลิกแพลงทดลองอีกระยะหนึ่ง และแม้จะแก้ไขปัญหาลำบากถึงขั้นที่พอนับว่าใช้ได้ ก็ยังเป็นการเรียงพิมพ์ที่ยากมาก นักเรียงพิมพ์คอมพิวเตอร์ส่วนมากพากันหลีกเลี่ยงงานนี้ แม้จะมีนักเรียงพิมพ์ที่ชำนาญยอมรับทำงานนี้ด้วยมีใจสู้ ก็ยังออกปากว่าเป็นงานยากที่สุดที่เคยประสบมา ต้องทำด้วยความระมัดระวังตั้งใจเป็นพิเศษ และกินเวลามากถึงประมาณ ๓ เท่าตัวของการเรียงพิมพ์หนังสือทั่วไป

ระหว่างระยะเวลาเพียรแก้ปัญหาข้างต้นนี้ ในช่วงเดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๒๗ มูลนิธิ “ทุนพระพุทธยอดฟ้า” ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ วัดพระเชตุพน ได้ขอพิมพ์หนังสือ *Thai Buddhism in the Buddhist World* ของพระราชวรมุนี ในงานพระราชทานเพลิงศพ พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์ หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาที่ต้องใช้อักษรพิมพ์บาลีแบบโรมันกระจายอยู่ทั่วไป แม้จะไม่มากนัก แต่ก็ได้กลายเป็นดังสนามทดสอบและแก้ปัญหาในการใช้อุปกรณ์ที่สั่งซื้อมานี้ เป็นสนามแรก และนับว่าใช้ได้ผลพอสมควร

พอว่าหนังสือ *Thai Buddhism* สำเร็จ แต่ยังไม่ทันเสร็จสิ้น ก็ถึงช่วงที่ ดร. สุจินต์ ทั้งสุบุตร ติดต่อขอพิมพ์ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับครู นักเรียน นักธรรม ในงานพระราชทานเพลิงศพ อาจารย์จิตร ทั้งสุบุตร ผู้เป็นบิดา เวลานั้น พจนานุกรมเล่มหลังนี้ได้เคยปรับปรุงเพิ่มเติมไว้บ้างแล้วเล็กน้อย แต่ยังไม่ถึงเวลาที่จะปรับปรุงจริงจังตามลำดับในโครงการ จึงตกลงว่าจะพิมพ์ตามฉบับเดิมโดยใช้วิธีถ่ายจากฉบับพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขแทรกลงบ้างเท่าที่จำเป็น แต่เมื่อต้นฉบับถึงโรงพิมพ์ โรงพิมพ์อ้างว่า ฉบับเดิมไม่ชัดเจนพอที่จะใช้วิธีถ่าย จะต้องเรียงพิมพ์ใหม่ จึงกลายเป็นเครื่องบังคับว่าจะต้องพยายามปรับปรุงเพิ่มเติมให้เสร็จสิ้นไปเสียในการพิมพ์คราวนี้ทีเดียว เพื่อหลีกเลี่ยงการลงทุนลงแรงและเปลืองเวลาซ้ำซ้อนหลายคราว พอดีเกิดข้อยุ่ยากติดขัดทางด้านโรงพิมพ์เป็นอันมาก จนหนังสือเสร็จไม่ทันงานและต่อมาเจ้าภาพต้องเปลี่ยนโรงพิมพ์ กลายเป็นโอกาสให้รับแรงงานปรับปรุงเพิ่มเติมแข่งไปกับกระบวนการพิมพ์ แม้จะไม่อาจทำให้สมบูรณ์เต็มตามโครงการ แต่ก็สำเร็จไปอีกชั้นหนึ่ง และทำให้เปลี่ยนลำดับกลายเป็นว่าเล่มที่จะพิมพ์ทีหลังกลับมามีลำดับก่อน

นอกจากนั้น การพิมพ์ของเจ้าภาพครั้งนี้ ได้กลายเป็นการอุปถัมภ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปด้วย เพราะได้ลงทุนสำหรับกระบวนการพิมพ์ขั้นต้นและขั้นกลางเสร็จสิ้นไปแล้ว เมื่อพิมพ์ใหม่ไม่ต้องเสียค่าเรียงพิมพ์และค่าทำแผ่นแบบพิมพ์ใหม่อีก ลงทุนเฉพาะขั้นกระดาษขั้นแทนพิมพ์และทำเล่ม เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายลงไปเป็นอันมาก

อนึ่งในการพิมพ์ครั้งนี้ ได้มีข้อยุติที่สำคัญอย่างหนึ่งด้วย คือ การปรับปรุงชื่อของพจนานุกรมทั้งสองให้เรียกง่าย พร้อมทั้งให้แสดงลักษณะที่แตกต่างกัน พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับครู นักเรียน นักธรรม เปลี่ยนเป็น พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ ส่วน พจนานุกรมพุทธศาสตร์ เรียกใหม่ว่า พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม

งานปรับปรุงและจัดพิมพ์ *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* ผ่านเวลามาถึงบัดนี้ ๑ ปีเศษแล้ว กะว่าจะเสร็จสิ้นในระยษะต้น พ.ศ. ๒๕๒๘ ระหว่างนี้ หนังสืออื่นๆ แม้แต่เล่มที่นับว่าพิมพ์ยาก ดังเช่นเล่มที่ออกชื่อแล้วข้างต้น ก็สำเร็จภายในเวลาอันสมควร ไม่ต้องนับหนังสือที่งานพิมพ์อยู่ในระดับสามัญ ซึ่งปล่อยงานให้ผู้ที่ขอพิมพ์รับภาระเองได้ เว้นแต่ตามปกติจะต้องขอพิสูจน์อักษรเพื่อความมั่นใจสักเที่ยวหนึ่ง

งานพิมพ์ระดับสามัญที่ผ่านไปในช่วงเวลานี้ รวมทั้งการพิมพ์ซ้ำ *ธรรมญูชีวิต* ประมาณ ๑๒ ครั้ง สมาคมศิษย์เก่ามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พิมพ์ซ้ำ *ชาวพุทธกับชะตากรรมของสังคม* ธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิมพ์ซ้ำ (๒ ครั้ง) *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ* มูลนิธิโกมลคีมทอง รวบรวมพิมพ์ *ลักษณะสังคมพุทธ* และ *สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย* สำนักพิมพ์เทียนวรรณพิมพ์ *คำนิยมแบบพุทธ* และ *รากฐานพุทธจริยศาสตร์ทางสังคม เพื่อสังคมไทยร่วมสมัย* ซึ่งวิระ สมบูรณ์ แปลจากข้อเขียนภาษาอังกฤษของพระราชวรมุนี ที่ต่อมา CSWR มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด นำลงพิมพ์ในหนังสือ *Attitudes Toward Wealth and Poverty in Theravada Buddhism* (ในชุด *CSWR Studies in World Religions*) ซึ่งจะพิมพ์เสร็จในต้นปี ๒๕๒๘

ความที่กล่าวมานี้ เป็นเครื่องแสดงให้เห็นการเกิดขึ้นของ *พจนานุกรมพุทธศาสตร์* ท่ามกลางงานคู่เคียงและงานแทรกซ้อนทั้งหลาย พร้อมทั้งความยากและความละเอียดซับซ้อนของงานพิมพ์พจนานุกรมนี้ ที่ต่างจากหนังสือเล่มอื่นๆ

แม้ว่าพจนานุกรมทั้งสองนี้ จะเป็นผลงานธรรมทาน อุทิศแด่พระศาสนา เช่นเดียวกับหนังสืออื่นทุกเล่มของผู้เรียบเรียงเท่าที่เคยพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว ผู้ประสงค์สามารถพิมพ์ได้โดยไม่มีค่าลิขสิทธิ์หรือค่าตอบแทนสมนาคุณใดๆ ก็จริง แต่ผู้เรียบเรียงก็ได้สละลิขสิทธิ์ที่จะปล่อยให้ใครๆ จะพิมพ์อย่างไรก็ได้ตามปรารถนา ทั้งนี้ เพื่อจะได้มีโอกาสควบคุมดูแลความถูกต้องเรียบร้อยของงาน ซึ่งผู้เรียบเรียงถือเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

ไม่ว่าการพิมพ์จะยากลำบากและล่าช้าปานใด เมื่อดำเนินมาถึงเพียงนี้ ก็มั่นใจได้ว่าจะสำเร็จอย่างแน่นอน เจ้าภาพทั้งหลายผู้มีศรัทธาจัดพิมพ์เผยแพร่ ก็ได้สละทุนทรัพย์บำเพ็ญกุศลธรรมทานให้สำเร็จ เป็นอันลุล่วงกิจไปรังโล่งไป คงเหลือแต่เพียงมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเท่านั้น ที่มีเค้าจะประสบปัญหาและกลายเป็นปัญหา เนื่องจากได้แจ้งขอพิมพ์พจนานุกรมทั้งสองนั้นอย่างละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม ทั้งที่ตามความเป็นจริงยังไม่มีทุนทรัพย์ที่จะจ่ายเพื่อการนี้เลย ทั้งนี้เพราะเหตุว่า แม้แต่เงินทุนสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินการศึกษาที่เป็นงานหลักประจำในแต่ละวัน ก็ยังมีไม่เพียงพอ การที่ตกลงใจพิมพ์พจนานุกรมจำนวนมากมายเช่นนั้น ก็เป็นเพียงการแสดงใจกล้าบอกความปรารถนาออกไปก่อน แล้วค่อยคิดแก้ปัญหาเอาทีหลัง

ทุนพิมพ์พจนานุกรมพุทธศาสตร์

เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๗ พระราชวรมุนีได้เพียรพยายามครั้งล่าสุดในการหาโรงพิมพ์ที่สามารถพิมพ์ *พจนานุกรมพุทธศาสตร์* แต่ก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับราคาค่าพิมพ์ที่สูงเกินไปบ้าง การพิมพ์ภาษาบาลีด้วยอักษรโรมันให้ สมบูรณ์ไม่ได้บ้าง ในที่สุดจึงหาทางออกด้วยการให้สั่งซื้ออุปกรณ์สำหรับเรียงพิมพ์คอมพิวเตอร์ที่พอจะพิมพ์อักษร โรมันได้มาเป็นกรณีพิเศษ (ประกอบด้วยงานบันทึกและแถบฟิล์มต้นแบบ)

ช่วงเวลานั้น ประจวบเป็นระยะที่คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ บังเอิญได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชว รมนี และด้วยความมีน้ำใจศรัทธาใฝ่อุปถัมภ์พระศาสนาและเกื้อกูลแก่พระสงฆ์ ก็ได้มาถวายกำลังในการบำเพ็ญศาสนกิจ ด้วยการอุปถัมภ์เกี่ยวกับภัตตาหารและยานพาหนะเป็นต้นอยู่เนืองนิตย์ ครั้นได้ทราบเรื่องที่พระราชวรมุนีเพียรแก้ ปัญหาอยู่ จึงได้ชวนชายช่วยเหลือทุกอย่างเท่าที่โยมอุปถัมภ์จะทำได้ โดยเฉพาะด้วยการช่วยติดต่อกับโรงพิมพ์ และ อำนวยความสะดวกในการเดินทาง ครั้นได้ทราบต่อไปอีกว่า มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยที่ขอพิมพ์ พจนานุกรมนั้น มีเพียงกำลังใจที่จะขอพิมพ์หนังสือ แต่ยังไม่มียุทธรูปที่จะใช้พิมพ์ คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ก็ได้เื้อออำนวยความสะดวกในเรื่องนี้แก่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้วย

เบื้องต้น คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ได้แสดงจากเจตนาที่จะจัดหาทุนมาช่วยบางส่วนหนึ่ง ซึ่งคงจะพอ เป็นทุนสำหรับจ่ายค่าอุปกรณ์สำหรับช่วยการเรียงพิมพ์อักษรบาลีแบบโรมัน ที่ได้ขอให้บริษัทอีสต์เอเชียติก จำกัด สั่งซื้อ จากประเทศสหรัฐอเมริกา มูลค่า ๒๔,๐๐๐ บาท แต่ต่อมามีเพียงสองสามวัน คือ ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ท่าน ก็ได้ขยายความอุปถัมภ์ออกไปอีก โดยได้แจ้งแก่ผู้เรียบเรียงคือพระราชวรมุนี ว่าจะขอรับภาระดำเนินการรวบรวมทุน จัดพิมพ์ *พจนานุกรมพุทธศาสตร์* ให้ทั้งหมด ภายใต้งบเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท โดยท่านจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานบอก กล่าวกันในหมู่ญาติมิตรและผู้สนทนาคันเคยให้ร่วมกันบริจาคด้วยวิธีจัดเป็นทุนรวม ๓๐๐ ทุนๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท พระราชวรมุนี จึงได้นัดหมายพระเถระทางฝ่ายมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปรับทราบกุศลเจตนาอันนี้ และจัดเตรียม อนุโมทนาบัตรให้สำหรับมอบแก่ผู้บริจาค

คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ได้บอกกล่าวเชิญชวนท่านผู้ศรัทธาในวงความรู้จักของท่าน ขอความที่ท่านใช้ บอกกล่าวเชิญชวนตอนหนึ่งว่า “นับว่าเป็นโอกาสอันดีของเราทั้งหลาย ที่จะได้มีส่วนร่วมเป็นผู้พิมพ์หนังสือทางวิชาการที่ สำคัญเล่มนี้ ผাগไว้เป็นอนุสรณ์ในพระพุทธศาสนา เป็นเครื่องบูชาพระรัตนตรัยร่วมกัน อันจะยังประโยชน์ให้เกิด อานิสสงส์ทางปัญญาบารมี แก่ตัวผู้บริจาคเองและบุตรหลาน ทั้งยังเป็นการช่วยสงเคราะห์พระเถระให้ได้มีหนังสือที่จำเป็น ยิงนี้ไว้ใช้โดยเร็ว นอกจากนั้นผลที่จะตามมาก็คือ รายได้จากจำหน่ายหนังสือนี้ ก็จะได้ใช้ประโยชน์ในการบำรุงการ ศึกษาของพระเถระ ...”

การเชิญชวนบริจาคทุนสร้างพจนานุกรมฯ นี้ คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ได้เริ่มบอกกล่าวในหมู่ญาติ มิตรสนิทก่อน ปรากฏว่ามีผู้ศรัทธาในงานบุญนี้มากเกินคาด การเชิญชวนจึงขยายวงกว้างออกไปจนได้เงินเกินกว่าที่ กำหนดไว้ในเวลาอันรวดเร็ว

อนึ่ง ในระหว่างเวลารอคอยการพิมพ์ *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* นี้ มหาจุฬาลงกรณ- ราชวิทยาลัยก็ได้ขอพิมพ์ *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์* เพิ่มเข้ามาอีก และก็ยังไม่มีทุนที่จะพิมพ์ฉบับหลัง นี้อีกเช่นกัน ผู้เชิญชวนและรวบรวมทุนเห็นเป็นโอกาสอันดีที่ท่านผู้ศรัทธาบริจาคทั้งหลายจะได้บุญกุศลจากการนี้กว้าง ขาวยิ่งขึ้น จึงได้เสนอพระราชวรมุนีขอให้ใช้เงินบริจาคซึ่งมีจำนวนมากพอนี้เป็นทุนพิมพ์ *พจนานุกรมฯ ฉบับประมวล ศัพท์* มอบให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อจำหน่ายหาผลกำไรบำรุงกิจการของมหาวิทยาลัยอีกเล่มหนึ่งด้วย และถ้า หากยังคงมีเงินเหลืออยู่บ้าง ก็ขอให้เก็บไว้ในบัญชีเดิมนี้อีกเพื่อสมทบเป็นทุนพิมพ์ในคราวต่อไป

อนึ่ง ทุนพิมพ์พจนานุกรมฯ นี้ ผู้รวบรวมทุนได้แสดงความประสงค์ที่จะให้เก็บไว้เป็นทุนสำรองถาวร ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สำหรับพิมพ์ พจนานุกรมฯ ทั้งสองเล่มนี้โดยเฉพาะ เพื่อจะได้มีทุนพร้อมที่จะพิมพ์เพิ่มเติมได้โดยไม่ขาดระยะ ฉะนั้น จึงได้ขอความร่วมมือจากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้ช่วยสงวนรักษาทุนนี้ไว้ โดยในการจัดจำหน่าย ขอให้หักต้นทุนหนังสือทุกเล่มที่จำหน่ายได้ส่งคืนเข้าบัญชี “ทุนพิมพ์พจนานุกรมพุทธศาสนา” ซึ่งได้เปิดอยู่แล้ว ที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ ดังกล่าวข้างต้น ส่วนผลกำไรทั้งหมด มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยก็จะได้นำไปใช้ในกิจการของมหาวิทยาลัยตามต้องการ ทั้งนี้ผู้รวบรวมได้ขออาราธนาพระราชาวมุณี ซึ่งการทำงานของท่านได้เป็นเหตุให้ผู้รวบรวมเกิดความดำริที่จะตั้งทุนนี้ ให้โปรดเป็นหลักในการรักษาบัญชีร่วมกับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสืบต่อไป

“ทุนพิมพ์พจนานุกรมพุทธศาสนา” นี้ เป็นผลแห่งความเสียสละและความสามัคคี อันเกิดจากความมีจิตศรัทธาในพระพุทธานุภาพ และธรรมฉันทะที่จะส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในธรรมให้แพร่หลาย ซึ่งจะทำให้สำเร็จเป็นธรรมทานอันอำนวยประโยชน์แก่ชนจำนวนมาก ขอกุศลเจตนาและบุญกิริยาที่กล่าวมานี้จงเป็นปัจจัยดลให้ผู้ร่วมบริจาคทุกท่านเจริญองามในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อได้ประสบแต่ความสุขและสรรพพร และขออัครทานคือการให้ธรรมแจกจ่ายความรู้และเผยแผ่ความดีงามครั้งนี้ จงเป็นเครื่องค้ำชูศีลธรรมให้ดำรงมั่นและแผ่ไพศาล เพื่อชักนำมหาชนให้บรรลุประโยชน์สุขอันไพบูรณ์ทั่วทุกกาลนาน

รายนามผู้ร่วมพิมพ์หนังสือ **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**
(ในการพิมพ์ครั้งที่ ๑๓)

A. ผู้ระบุงำนวนเงิน (บาท)

A1	ร.ต.อ. คงฤทธิ บุญฤทธิพิบูลศิริ 2,000	A34	พญ.ปณิตา ไสตสฤติย 3,000	A65	คุณพ่อสง่า คุณแม่ฉิน แห่งทอง 2,000
A2	นายประสาน ทวีวรรณกิจ 500	A35	นาวาเอก ชานินทร์ ลีลานนท์, อาจารย์ศุภกฤต โสภิกกุล 400	A66	พลโทสมพันธ์ เรืองไวทยะ 10,000
A3	พี่น้องสมประเสริฐ 2,000	A36	คุณสุรศักดิ์ คุณเพียว โกสิยะจินดา 2,000	A67	คุณนฤชล-สะอาด-พุทธิรัต-ชนิดากานต์ ลิวเฉลิมวงศ์ 2,500
A4	น.ส.ศิววรรณ ธรรมารัตน์ 500	A37	คุณกฤษพร พันธุ์ยิ้ม 500	A68	คุณประทับ สุตะบุตร 600
A5	คุณนิตยา ขจรวิทยา 500	A38	คุณเกียรติชัย คุณเป็ยะวดี อารยางกูร 4,000	A69	คุณจุฑาทิพย์ สุตะบุตร 600
A6	คุณฐานะ จำปาหอม 5,000	A39	มูลนิธิพุทธรักษาวัน 2,000	A70	คุณอัปสร วังสะวิบูลย์ 1,000
A7	คุณอารีย์ แสงวัง 1,000	A40	คุณนันทิ ศรีบัณฑิต 4,000	A71	คุณมณฑารัตน์ ศรีฉายนาม 960
A8	นายไพบูลย์ ศิริจักรวาล 3,200	A41	คุณทองศักดิ์ จุฑาเรืองมณี 4,000	A72	คุณสุนีย์ พิษผล 600
A9	น.ส.อำไพ จุฑะศรี 1,000	A42	คุณอนันต์ คุณสุรางค์ อังกาบสี 1,000	A73	อาจารย์อาภรณ์ จำปาทอง 600
A10	นางมาลี สุจริตจันทร์ (ศิรินิมิตรผล) 1,500	A43	คุณประยูรศรี ชื่นประดิษฐ์ 1,000	A74	คุณแสงไส้ม ตันตราธิวุฒิ 600
A11	น.ท.จตุพล คุณอุษา โฉมทองดี 2,000	A44	นางสกล ไชยรักษ์ 1,000	A75	คุณเสีาสาย ทรงสุรเวทย์ 600
A12	คุณวัชรวิ วิทยุรัตน์ 5,500	A45	นายอุปกกรณ์ นางกันยา ไชยรักษ์ 1,000	A76	คุณกมล ทรงเจริญ 1,000
A13	คุณพัฒนา คุณปาริชาติ กนกนवल และครอบครัว 1,000	A46	นายชำนาญ นางกมลลา เพชรมาลา 1,000	A77	คุณจุฑาทิพย์ ทรงเจริญ 1,000
A14	คุณอภิชัย ด.ช.ณัฐพีร์ ศรีอรุณลักษณ์ คุณพุทธชาติ กนกนवल 2,000	A47	นายอุปการ นางสุขุมมาลย์ ไชยรักษ์ 1,000	A78	ด.ญ. มลธิดา ทรงเจริญ 1,000
A15	อาจารย์โกศล คุณอารีย์ ภาสวงนิช 1,000	A48	น.ส.เอ็นดู ไชยรักษ์ 1,000	A79	ด.ช. ไกรวิน ทรงเจริญ 1,000
A16	อาจารย์วราวุฒิ เลิศศิริ และครอบครัว 1,750	A49	นายศักดิ์สิทธิ์ ไชยรักษ์ 1,000	A80	ด.ช. ธราดล ทรงเจริญ 1,000
A17	คุณหมารัตน์ สันตอรธมพ 1,000	A50	นายอรรรถพล ไชยรักษ์ 1,000	A81	นายมงคล นางปราณี วสุตมรงค์ 3,000
A18	คุณอุไร บุญญะกรรจ 1,000	A51	นายเสริมเกียรติ ไชยรักษ์ 1,000	A82	รศ. ดร. พรรณราย ทรัพย์ะประภา 600
A19	คุณวิลาวัลย์ โสสุวรรณจินดา 100	A52	คุณอรรธรณ เขียวรุ่งโรจน์ และครอบครัว 3,000	A83	นายเอกวิทย์ นางภัทรา ด.ญ. ัญญา ทรัพย์ะประภา 600
A20	คุณนิธิพัชร คุณชูลีพร ชัยวัฒน์ ตันตพิลปทอง 1,000	A53	คุณจากรุณี สุพัฒน์พิทักษ์ 500	A84	นายมงคล ยิ้มประยูร 600
A21	ด.ช. บุญย บุญโยธิน 1,000	A54	คุณคุดดี ตันตจิรสธรรม 500	A85	คุณเนติ คุณอัญชลี แก้วเคน 500
A22	คุณอุไรรัตน์ เจริญสิทธิ์ทรัพย์ 500	A55	รศ. อรทัย โชตมะงสะ 1,000	A86	คุณทองดี คุณภรณ์วิภา ภาควิวรรณ 500
A23	คุณดารุณี อุ้นเจริญ 500	A56	คุณมณี พึ่งธรรม และครอบครัว 1,500	A87	คุณภรรณิกา ปทีปโชติวงศ์ 200
A24	คุณกุลยศ ธิติเดชา 400	A57	คุณนภัสสร เอื้อสสูง 1,000	A88	คุณกฤษณา ปทีปโชติวงศ์ 300
A25	ด.ญ.ภัทติดา ด.ญ.สาธินี ภัทรนาวิก 400	A58	คุณนฤมล ตั้งตรงจิต 1,000	A89	คุณนพพร ขาญณรงค์ 1,000
A26	คุณพรพิมล อิทธินันท์พงษ์ 200	A59	คุณอรุณ คุณพัชรินทร์ สอนโกศล 500	A90	คุณนาภาพ อัจฉราฤทธิ์ 200
A27	คุณพรพรรณ แซ่อึ้ง 300	A60	พ.ต.ท. รักษ์ คุณธนิภา สืบสังข์ 500	A91	คุณวิชัย คุณพิมพ์พรรณ กัญจนพงศ์ 1,000
A28	ด.ช.สาโรจน์ ศลโกศล 160	A61	คุณกันยา, ไกรสร, กฤติยา, กณิกนันท์, มณีรัตน์ เลียนสี 10,000	A92	คุณหยกฟ้า จิตรมิตร 1,000
A29	คุณประยูกรัต รัชชาทรัพย์ 100	A62	คุณสมเดช คุณทิวาพร อมรชูเดช 300	A93	อาจารย์มานิต สาครินทร์ 1,000
A30	ด.ช.ชัยพรช จิวิภาส 340	A63	คุณกานดา อารยางกูร, คุณบุบผา - คุณธวัช คณิตกุล 3,000	A94	อาจารย์ยุพิน ธชาศรี 500
A31	นพ.กมล พญ.เสริมสิริ สิ้นชวานนท์ 5,000	A64	คุณพ่อเต๋าดำรง แซ่เฮง 2,000	A95	คุณภาวนีย์ บุญวรรณ และครอบครัว 500
A32	นายเมธี ศรีวิริยะเลิศกุล และครอบครัว 500			A96	น.ส.วีรนาถ วงศ์ไวทยากร 1,000
A33	คุณลิลลี่ กิตะพานิชย์ 10,000			A97	น.ส.สุชญา มโนศิริกุล 200
				A98	ทพ.สิทธิ ส. คุณปรียา ศรีโสภาค 500
				A99	คุณวีระวัฒน์ คุณพิศกาญจน์ จรัสสุริยงค์ 2,000

- A100 นางวันเพ็ญ ภิรมย์โยธี 100
A101 คุณสุคนธ์ จุลละโพธิ 200
A102 คุณวีไลพร อัครพลวงค์ 500
A103 นายทวีวัฒน์ อัครพลวงค์ 200
A104 คุณไพศาล ฆโนทัย, คุณสิริรัตน์ บวรวัฒนวงค์ 2,000
A105 คุณวราเดช บวรปรีदानนท์ 100
A106 คุณปรีชา วราครโกศล 500
A107 คุณเยาวเรศ จันทระเกษม 200
A108 คุณจินดา ชัยวัฒน์ 300
A109 คุณณัฐวรรณ ศรีวิเศษเศรษฐ 500
A110 ครอบครัวเชิดจาวีร์วิพัฒน์ นานนท์ 2,000
A111 ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม 1,000
A112 ศ.พญ.คุณหญิงสุภา มาลากุล ณ อยุธยา 2,000
A113 คุณอภิรักษ์ สินธุเดชะ 500
A114 คุณอมรพรรณ ชัยวัฒน์ 500
A115 คุณปฤษฎา อัมพะเวต 500
A116 คุณบุญสม-สินวล-นันท์-ณัฐวรรณ ศิริพานนท์ 500
A117 คุณธำรง คุณดวงจันทร์ ตระกูล ยุทธชัย 2,000
A118 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 200
A119 พญ.นิภา สุวรรณเวลา 5,000
A120 คุณนันทนัช เกลียวอรุณเดชะ 1,200
A121 นายชนิด นางอุบลฉัตร มาศรีนวล 5,000
A122 นางศิริพร พึ่งเย็น และครอบครัว 1,000
A123 นางวรรณิ์ แซ่ลิ้ม และครอบครัว 500
A124 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 100
A125 คุณจงจิต ตรีษดาร์ตัน และครอบครัว 300
A126 คุณสกล สมบูรณ์วิทย์ 2,000
A127 น.ส.วิศณี วัชรวงค์ชัย 500
A128 นางธันฉินิต สุขสาคร และครอบครัว 2,000
A129 คุณจันทร์ประภา คุณถาวร อโณทยานนท์ 1,000
A130 คุณนิตยา หุ่ยเอี่ยม 2,000
A131 นางจุฑารัตน์ น.ส.อมรรัตน์ จินประชา ผศ.ชูชีพ ด.ญ. ณัฐศิริ ฉิมวงษ์ นายอัคร-พนธ์ ตันติเมธานนท์ 350
A132 นายมนัส นางพรรษา บุญยัง 500
A133 นางจินตนา นันทไพบูลย์ 1,000
A134 คุณเธียร ว่างรัตศคพิณู 100
A135 พญ.สุภาพ ประศาสน์วินิจชัย 1,000
A136 พญ.ศรีประยูร ประศาสน์วินิจชัย 1,000
A137 นายเชิดชัย สิ้นวัฒนาเกษม 1,000
A138 นายจิตต์ นางอรุณวรรณ จัยวัฒน์ 30,000
A139 นายอัมพวา นางทองจันทร์ ทองไทย 10,000
A140 คุณอารี รัตตสัมพันธ์ 1,000
A141 น.ส.อัมพร พนารังสรรค์ 500
A142 น.ส.เกศริน พนารังสรรค์ 500
A143 น.ส.นิภาพร ประกอบนพเก้า 500
A144 นางดารณี พงษ์สาระนนท์กุล 200
A145 พนักงานบริษัท โกลีย์บุเชล (ประเทศไทย) จำกัด 230
A146 อาจารย์ศิวพร กุลครอง และครอบครัว 2,098
A147 คุณพัชนี กุลครอง 200
A148 อาจารย์ลาวัลย์ เทียงสกุล 1,000
A149 อาจารย์กาญจนา พลอยรุ่งโรจน์ และครอบครัว 500
A150 คุณวาสนา แซ่เอี้ย และครอบครัว 500
A151 อาจารย์สุมาลี กอไพศาล 200
A152 อาจารย์นันทรา อันจรรุญ 102
A153 อาจารย์กรรณิกา นาควัชร 100
A154 นางนิตยา บุณสมบัติ 500
A155 คุณบุญเจิด หลิมสุนทร 3,000
A156 คุณรุ่งไพ โชติรัตน์ 500
A157 คุณพิชญา แดงสุภา 500
A158 น.ส.สายชล ธำรงโชติ 1,000
A159 คุณจรรุณี แซ่เอี้ย 300
A160 นายอุดม สถาวระ 1,000
A161 นายศิริ นางศิริพร ด.ช.ธีรภัทร ศรีมโนรถ 1,000
A162 คุณสรวงสุดา วิวัฒนากุล 500
A163 คุณสถาพร วิวัฒนากุล 200
A164 พระพิมล อุชุปฏิปันโน 1,000
A165 น.ส.เสาวภาค สุขสินชัย 1,000
A166 นายคงศักดิ์ กฤษณะสมิต 1,000
A167 นางผาสุข กฤษณะสมิต 1,000
A168 นางปัทมาวดี วรนิมมาน 1,000
A169 นายภัทรพล วรนิมมาน 1,000
A170 น.ส.วาริรัตน์ กฤษณะสมิต 1,000
A171 นายยศศิริ กฤษณะสมิต 1,000
A172 น.ส.ศิริวรรณ กฤษณะสมิต 1,000
A173 ด.ช.พิสิธ วรนิมมาน 1,000
A174 ด.ช.ภูรินท วรนิมมาน 1,000
A175 ด.ญ.พริมโรส วรนิมมาน 1,000
A176 นางดุขฎี พนมยงค์ บุญทัศนกุล 1,000
A177 น.ส.ชนิกานต์ เกษชุมพล 200
A178 คุณวรรณิ์ เกตุอินทรีย์ 4,000
A179 นายรัชชัย ทองใบ 500
A180 คุณสุเมธ คุณสดศรี สาธิตพิสิฏกุล และครอบครัว 500
A181 Kax M. Hamx 3,000
A182 คุณงกกล คุณลำเอียง รัชชกุล และครอบครัว 5,000
A183 พนักงานบริษัท ชิกินิตี้ (ประเทศไทย) จำกัด 100
A184 นางวิยะดา ตั้งศักดิ์สถิตย์ 500
A185 รศ.ดร.วิชัย วงศ์ใหญ่ 2,000
A186 นายเจริญศักดิ์ ปะละไทย 300
A187 นายเทวัญกานต์ มุ่งปานกลาง 500
A188 นางบัวลอย เทียวประดิษฐ์ 100
A189 นางทัศนีย์ เทียวประดิษฐ์ 200
A190 นางวัลย์รัตน์ สุขวงศ์ 1,000
A191 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 500
A192 คุณกิมเอง เกลียวอรุณเดชะ 200
A193 คุณผ่องพรรณ สุวรรณสุทธิ 100
A194 คุณสมพร สุทธิรักษ์ 100
A195 คุณสุพิชฌาย์ เกลียวอรุณเดชะ 100
A196 นายสุเทพ กมลเลิศ 500
A197 นางสาวพัน นางพิมพ์จิรา นางทองเปลว 450
A198 พันเอกหญิงเพ็ญพรรณ สุวรรณเพ็ญ 500
A199 คุณวณี บางประกา 300
A200 นายอนันต์ เกษเกษมสุข 1,000
A201 คุณองุ่น, คุณสุชกาญจน์ 200
A202 รศ.ดร.ชมชื่น สมประเสริฐ คุณสมใจ สัตย์สิทธิพงศ์ คุณจรัสรัตน์ บวศ 2,500
A203 นายจร ตักดีพันธ์ และครอบครัว 500
A204 คุณจินตนา บุญญลิตพันธ์ 100
A205 คุณเอื้อพร ธาณี 200
A206 ผศ.เยาวมาลย์ หอธรรมรัตน์ 500
A207 ผศ.สุปิน, อาจารย์ปาริชาติ, อาจารย์ณัฐนาрі แก้วยัง 1,200
A208 ทพ.เบ็ญจพจน์ ทพ.ญ.ผุติ ยศเนื่องนิตย์ 1,000
A209 คุณประสิทธิ์ การ์ณยวนิช 5,000
A210 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 40

- A211 รศ.ดร.จักษุ - ด.ญ.อเมริกา - ด.ช. มาริช - นายชูศักดิ์ - นางประภา ศรี - นางท้อ อัครานันท์ 10,000
- A212 นายอนวัช วัชรพิทักษ์กุล 200
- A213 คุณวิจิต คุณดรณี สัตตราทา 100
- A214 ผศ.ดร.พรชัย สัตตราทา 600
- A215 คุณเอก สัตตราทา 1,000
- A216 คุณประภัสสร สัตตราทา 100
- A217 คุณอายุวัฒน์ สัตตราทา 100
- A218 คุณอาทิตย์ คุณชมพูนุช สารทราทา 100
- A219 คุณมนงุช ทวีสิน 1,000
- A220 ผศ.ดร.พัฒน์ อุดมกะวานิช 1,000
- A221 ผศ.รจิต วัฒนสินธุ์ 8,000
- A222 นายชวศักดิ์ แซ่ไ้ว นางเค็ง แซ่ไ้ว นายเชษฐ นายวิจิต นางวิมลมาศ ด.ช.แพน นายเศรษฐ นายกษิต น.ส.สมใจ น.ส.สมทรง และนายพีระพันธ์ โสพัศสถิตย์ 10,000
- A223 คุณกัญญารัตน์ ทรงภพ วัชรราชินากฤต ไกรแก้ว ศภวดี ธนรักษ์ จีรพันธ์ ประสงค์ จินตณพันธ์ จรุงสมใจ จินตณพันธ์ จุฑามาส สมยศ โชติตา จารุโศคารัตน์ 240
- A224 คุณภาพ บุรณ์เสรี 300
- A225 คุณพรศิลป์ รัตน์นุเดช 100
- A226 น.ส.วิมล ธรรมมงคล 500
- A227 คุณชาญวิทย์ คุณเกษร อารยางกูร 3,000
- A228 คุณสาริศา คุณชยกร อารยางกูร 1,000
- A229 ผศ.ดร.นฤมล มารคแมน 500
- A230 นพ.ศุภณ ศรีพลากิจ 1,000
- A231 คุณจุฑาทิพ เปรมโยธิน 1,000
- A232 อาจารย์สุรางค์ สุพิชญ์ 500
- A233 อาจารย์นรินทร์ ศรีวรกุล 200
- A234 อาจารย์ชัชวาล คุณนภาพร ปุญปั้น 2,000
- A235 คุณอรจิต ภูแพ 1,000
- A236 นพ.สง่า นิลวรางกูร 2,000
- A237 คุณเต็มพรธณ ยอดมณี 10,000
- A238 ดร.สุจินต์ คุณอรุณี ทั้งสุบุตร 5,000
- A239 นายชาติรี นางสุดาวลี ด.ญ.ญาดา ด.ญ.ณัฐธิดา โสธาทูร 2,000
- A240 นายอภิชาติ นางสุวิมล ด.ช.สาริต ปันสนิท 2,000
- A241 ด.ญ.ณัฐธิดา ด.ญ.สุชญญา ด.ช.ณดล นายชูศักดิ์ จุฑะสมภากรณ์ และอริยา บัณฑิตยานนท์ 500
- A242 คุณพรธณวดี คุณวีระ วศินวรรณะ 9,000
- A243 คุณอัจฉรี โกมลารชุน 2,000
- A244 น.ส.วิภา มาตังคสมบัติ 500
- A245 นายอำนาจ ศักดิ์ชัชวาล 3,000
- A246 รศ.ศรีจันทร์ วิชาตรง 500
- A247 น.ส.นงคัลักษณ์ โชติวิทย์นรินทร์ 500
- A248 นายเรืองเดช ศรีวรรณะ 300
- A249 รศ.ประภาภัทร นิยม 3,000
- A250 นางวรรณภา ทรรพสุทธิ 300
- A251 คุณอรทัย เมนทระ 500
- A252 นางประกายบุลย์ ศิลจ่ารุญ 2,000
- A253 คุณศิริพันธ์ โนนบุญศรี 200
- A254 คุณนพวรรณ-ไตรวัฒน์-ปัทมากรีย์ วัลยศิริ 3,000
- A255 นพ.บุญเทียม เขมากรัตน์ 1,000
- A256 นางจรีพร โฮ (ครอบครัว HO) 5,000
- A257 พญ.ศรีธรรม ธนะภูมิ 6,000
- A258 คุณนาม พูนวัตถุ 10,000
- A259 ดร.โกศลย์ คูสำราญ 10,000
- A260 นพ.ยศยง ตั้งวิจิตกฤษ 6,000
- A261 นางจันทร์แจ่ม สุวรรณเกษร 400
- A262 น.ส.นิตยา หยุ่เอี่ยม 7,500
- A263 นางพองแก้ว ประจุมาศ 1,500
- A264 คุณยายรวม น.ส.วิภาพร เพียรอุตสาห์ 1,500
- A265 นายบุญเจิต หลิมสุนทร 1,500
- A266 นางคจี ปัทมสุต 1,500
- A267 คุณสุพงษ์ คุณนารี ประจุมาศ 1,500
- A268 นายถาวร นางจันทร์ประภา อโณทยานนท์ 1,125
- A269 น.ส.สุนันทา อโณทยานนท์ 1,125
- A270 น.ส.วราภา อโณทยานนท์ 1,125
- A271 นางพชชาติ ลักษณะสุต 750
- A272 นางอัษฎาภรณ์ นายภาธร วงษ์วานิช 750
- A273 น.ส.บวรพรธณ อัจกุล 750
- A274 นายสถาพร นางมารยาท น.ส.อันธิกา สุขไทย 750
- A275 คุณกิงกาญจน์ อารักษ์พุทธนันท์ 10,000
- A276 นายไทร แซ่ตั้ง 10,000
- A277 คุณสุชาติ โอฬารานนท์ 3,000
- A278 คุณไพบูลย์ รศ.ดร.ประไพศรี ศิริจักรวาล 5,000
- A279 คุณสมบุรณ์ คุณวิทยา วิทยาลัยินธนา 5,000
- A280 คุณภัทรา วิทยาลัยินธนา 3,000
- A281 คุณศุภกร คุณศิวินารถ วิทยาลัยินธนา 5,000
- A282 คุณสมภพ ยศพวงศักดิ์ 400
- A283 คุณประคองจิต ศิริเสรี 200
- A284 คุณเนีนา ศิวะถาวร และครอบครัว 100
- A285 นายปรัชญ์นันท์ เต็มฤทธิกุลชัย 20,000
- A286 คุณวิจิตรา มธุรส 500
- A287 คุณวนิดา พนมไชย 300
- A288 คุณศุภวัลย์ จุติเทพารักษ์ 200
- A289 คุณพัชรินทร์ มลิทอง 100
- A290 คุณยุพิน ธิตีวรรณกุล 100
- A291 คุณสุปราณี ชีรนรวณิชย์ 100
- A292 คุณพงษ์ชกร จุติเทพารักษ์ 130
- A293 คุณสายชล ศิลชัยทาน 100
- A294 คุณสุวณีย์ เฮงหรีประสพโชค 100
- A295 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 100
- A296 พ.อ.สถิตย์ คงโพธิ์รอด 1,000
- A297 คุณวาสนา หนูไชยยะ ณ กาฬสินธุ์ 2,000
- A298 คุณวินัย ลูวิโรจน์ 400
- A299 คุณพิมพ์สุดา อนุตรยนต์ชัย 400
- A300 คุณพัชรินทร์ กิลิบบรรจง และครอบครัว 300
- A301 คุณเต็มสิริ ปรัชญ์ชินกร และครอบครัว 300
- A302 คุณจงกิต ตรีชดาร์ตัน และครอบครัว 300
- A303 คุณณัฐฐพงศ์ เอื้อใจ 200
- A304 อาจารย์ณรงค์ จิระอุดมรัตน์ 4,000
- A305 คุณรุจ แสนโกศิก 1,500
- A306 คุณวิชัย หงษ์ทอง 1,000
- A307 คุณกฤษพร พันธุ์ยม 500
- A308 คุณจิตรา ทะละวงศ์ 10,000
- A309 คุณเมธี หงษ์น้อย 10,000
- A310 คุณผกาภาศ หงษ์น้อย 5,000
- A311 คุณนฤมล หงษ์น้อย 5,000
- A312 คุณสุรศักดิ์ คุณทวยวรรณ กิติพงษ์พัฒนา 4,000
- A313 คุณคณิต คุณสุสติ มันทาภรณ์ 4,000
- A314 คุณยศวดี บุญหลง 4,000

- A315 คุณวิเชียร คุณศรีวัลย์ เมฆ-
ตระการ 800
- A316 คุณฉวีพิทย์ คุณณัฏชา เกษหอม
800
- A317 คุณฉาน เกษหอม 400
- A318 คุณจิรายุ ฤชตระกูล 400
- A319 คุณนิกา เทียนพงศา 400
- A320 คุณสุภาณี ชาญวิณิชกุลชัย 400
- A321 คุณประจักษ์ สัจด์ศัพท์ 400
- A322 คุณประจิม คงโพธิ์รอด 400
- A323 คุณอรทัย เวียงนนท์ 200
- A324 คุณสุนัย คุณวันเพ็ญ มโนมัยอุดม
4,000
- A325 คุณอารีย์ เตชะทรูจิตร 4,000
- A326 พ.ต.อ.ปริบูรณ์ คุณพัชรี วาราชนนท์
2,400
- A327 คุณวันชัย งามวิริยะวงศ์ชัย 1,600
- A328 คุณเสาวนีย์ พลอยไพเราะ และ
ครอบครัว 1,600
- A329 คุณสุริยา แซ่จู้ และครอบครัว
1,600
- A330 คุณชัยพงษ์ คุณมนต์สินี กิตติทวี-
เกียรติ 1,600
- A331 คุณเสาวนีย์ และลูก วิรุณรัตน์กิจ
1,600
- A332 คุณสายพิน ภิญาธนาบัตร
1,600
- A333 คุณทองอยู่ พุ่งเดช และครอบครัว
800
- A334 คุณสุรีย์ศรี สุทธิพงศ์ 800
- A335 คุณแม่ปัญงาม ปุณณะวณิชย์ และ
ครอบครัว 800
- A336 คุณนันทวรรณ ตั้งชัยสุข 800
- A337 คุณวนิดา ทวีโชติช่วง และครอบครัว
800
- A338 คุณอรพิน เขยเดช และครอบครัว
800
- A339 คุณวิชัย คุณวรรณดา พรหมวิเศษย์
และครอบครัว 800
- A340 คุณนิตยา วิรุณรัตน์กิจ และบุตร
800
- A341 คุณกนกพร ภิญาธนาบัตร 800
- A342 คุณมณฑล นรินทร์มงคล 800
- A343 คุณพลสวัสดิ์ เจียวีย์ 800
- A344 คุณยวดี 800
- A345 คุณโยชิตา แสงน้ำไทย 480
- A346 คุณพัชร คุณวุฒิปิติ 400
- A347 คุณคำผู นาโคช้าง 400
- A348 คุณฐิตินันท์ สุรัตน์โสภณ 400
- A349 คุณธนพินท์ ชยเดชบำรุง 400
- A350 คุณสุวรรณี ชยเดชบำรุง 400
- A351 คุณวิศิษฐ์ศักดิ์ มีกุล และครอบครัว
400
- A352 คุณอำนวยการ มงคลเสรีชัย 400
- A353 น.อ.หญิง จิรายุ ผดุงกรรม 400
- A354 คุณวีไล ภิญาธนาบัตร 400
- A355 คุณทอฟ้า ภิญาธนาบัตร 400
- A356 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 400
- A357 คุณอัมพร จันทร์ตัน 400
- A358 คุณสงวนศักดิ์ คุณณัฐินี เอื้อวิทู
และครอบครัว 240
- A359 ผศ.ลัดดา สวินทร 240
- A360 คุณไพลาภ เสงประสาพร และ
ครอบครัว 3,920
- A361 คุณมานพ อึ้งประภากร และครอบครัว
800
- A362 คุณปราณี เลิศไทรรักษ์ และครอบครัว
720
- A363 คุณประเสริฐพร - คุณประพันธ์ -
ประดับ พรหมวิเศษย์ 400
- A364 เรืออากาศเอกดุรงค์ ปิ่นสุวรรณ
3,000
- A365 นางจินดา เสงสมบุญ 1,000
- A366 นางอรวรรณ มากสัมพันธ์ 1,000
- A367 นายชิน สาลีพันธ์ 500
- A368 คุณภรณ์ ชัยกิตติสิน 10,000
- A369 คุณแม่่วยเกี้ยว แซ่กี้ 1,000
- A370 คุณแม่อุษา สัจจะรัตนะโชติ 2,000
- A371 คุณสุรพล คุณสมลักษณ์ สัจจะ
รัตนะโชติ 2,000
- A372 น.ส.นันทิดา สัจจะรัตนะโชติ 200
- A373 น.ส.กมลวรรณ สัจจะรัตนะโชติ
200
- A374 ด.ญ.สุพิชชา สัจจะรัตนะโชติ 200
- A375 รศ.น.พ.ดร.องอาจ วิพุทธรศิริ
1,000
- A376 คุณนันทิกา คุณสมบุญ สังขกฤษ
1,000
- A377 น.พ.เรืองศักดิ์ คุณสวัสดิ์ ศิริผล
และคุณจุฬญาณนนท์ ศิริผล
2,000
- A378 คุณมะลิ ปลื้มจิตร 1,000
- A379 คุณสุนันหา ภูชีวะพนพงษ์ 200
- A380 คุณพวงแก้ว ภูชีวะพนพงษ์ 200
- A381 พันตรีหญิงอังคณา ต้นไพบูลย์
และครอบครัว 600
- A382 คุณอุษณี บุญนิตย์ 500
- A383 คุณเยื้อง คุณจามร และคุณแอมอร
ตันสกุล 200
- A384 คุณสุวรรณี พันธรงค์ และครอบครัว
200
- A385 คุณจิตรา และคุณจำนง ลิมวิวัฒน์
200
- A386 คุณอาภาณุ เกิดเพทวงศ์ และ
ครอบครัว 100
- A387 คุณอนันต์ คุณนภาพรรณ และ
ด.ช.มานนท์ วิชชาวุธ 1,000
- A388 คุณสมจินต์ ศักดิ์วีธาภิรักษ์ 5,000
- A389 คุณวันดี สัมพันธ์, ธนพร คำหยาด,
จร เจวุฒิ ศราวดี สุภารัตน์, สุภัตรา
เฉลิมวิสุตม์กุล และครอบครัว เพ็ญ
ศรี ไพศาล พิมลพร เพ็ญพิมล อยู่
รุ่งเรืองศักดิ์ 390
- A390 คุณแม่มาลัย ไตรมาลัย และบุตร
100
- A391 คุณพิชัย คุณสมศรี เคารพพวงค์
และครอบครัว 500
- A392 อาจารย์สุพจน์ ทองนพคุณ 2,000
- A393 คุณอุดม ปาติยเสวี 2,000
- A394 คุณโกเมท ล้อมจันทร์าศิลป์ 1,000
- A395 คุณสมพงษ์ วงศ์ปัญญาภรณ์ 500
- A396 คุณสุเทพ คุณสมหญิง มีอาษา
1,000
- A397 คุณอรวรรณ จัยวัฒน์ 30,000
- A398 คุณคุณุณี 1,000
- A399 นายทหารยศพลอากาศเอก 3,000
- A400 คุณคงศักดิ์ กฤษณะสมิต 7,000
- A401 คุณชนิษฐา สมุทรประภูต 3,000
- A402 คุณจู่ไรรัตน์ ธัญอนันต์กุล 2,000
- A403 คุณอุมาพันธ์ ยงค์ประเดิม 500
- A404 คุณหนึ่งเอ็ง แซ่อ่าง 1,000
- A405 นาวาเอกวิฑูรย์ คุณชลาลัย แสงแก้ว
1,200
- A406 คุณอัจฉิมา กิจพ่อคำ 1,500
- A407 คุณรุจิรา พกษยาชีวะ 1,000
- A408 คุณมณี แจ่มสุนทร 5,000
- A409 คุณหญิงจินตนา ตันติเวชกุล
1,000
- A410 คุณจันทร์รัตน์ วงศ์รัตนวิจิตร
10,000
- A411 คุณสุภาพ (0 1694-6836) 2,000
- A412 คุณรัตนา เตชะพิสิษฐ์ 3,000
- A413 คุณจิราภรณ์ อุ้นเกษม 500
- A414 คุณวิฑูรย์ ประเสริฐเจริญสุข 3,000
- A415 คุณพรรณิมา หลินปิยวรรณ 3,500
- A416 คุณลักษณ์ อธิกิจ 800

A417 คุณศรีสุมล ตีลกสกุลชัย 1,000	A433 โรงเรียนรุ่งอรุณ 3,000	A448 คุณสุธี ดิโนทัย 2,500
A418 คุณณัชชา 5,000	A434 คุณลลิตี ตั้งทัตสวัสดิ์ 2,000	A449 คุณเสถียร จันทิมาธร 1,000
A419 คุณดาวรุ่ง ลีลาการุญ 6,000	A435 คุณจุฬา 8,000	A450 ชมรมธรรมสิริ 10,000
A420 คุณวราณี วงศ์วิเศษ 500	A436 คุณชรินทร์ งามไพรเลิศ 500	A451 คุณสันติ-คุณกาญจนา คุณนางค์ 2,000
A421 คุณนัชชา อภิวารุณี 500	A437 คุณรัชนี้ อมตะสินธุ์ 300	A452 น.พ.นพพร-คุณชุตติมา ศรีทิพย์ 1,000
A422 คุณศรีประไพ พงษ์ธนาดี 18,000	A438 ม.ล.วัฒนศักดิ์ ไชยันต์ 1,000	A453 คุณนุชน้อย เกลิมศิริระกุล และครอบครัว 1,000
A423 คุณทิพย์รัตน์ ไชยานุวัติ 2,000	A439 คุณกาญจนา บัวเฟื่อน 500	A454 คุณเสริมพงษ์-คุณลิลลี่ คุณนางค์ 1,000
A424 คุณพวงทอง ติวะสุระเดช 1,000	A440 คุณชัชวาลย์ พัทธน์ 2,000	A455 ดร.สมศีล ฉานวงศ์ อุทิศกุลแต่บิดามารดา 1,000
A425 คุณวีณา พฤษภาเศษ 1,000	A441 คุณวันดี อาทินันท์ 1,000	A456 ดร.วิภา ฉานวงศ์ อุทิศกุลแต่บิดามารดา 1,000
A426 คุณลดดา รัตกลีกร 1,500	A442 คุณกรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ 2,000	A457 น.ส.ภาวนา ฉานวงศ์ 500
A427 คุณสุภาพร ศิริจิระพัฒนา 1,200	A443 คุณมณฑิรา มานะพิทักษ์พงศ์ 2,000	A458 นายปัญญา ฉานวงศ์ 500
A428 คุณจงนา 500	A444 คุณอภิญา ธนสารดี 2,000	
A429 นางนิตยา นายอนันต์ อัชกุล และครอบครัว 4,000	A445 เพื่อนายอติวุฒิ วรจิรวณิช 2,000	
A430 นางชุตติมา บุษมาลา 100	A446 คุณจริง-กาญจนา-ดล-ดลยา หล่อพัฒนเกษม 2,000	
A431 นางพรรณิ อางทวีกุล 200	A447 คุณชอศักดิ์ ตั้งเดชะธีรบุญ 10,000	
A432 นายวราวุธ ไชติกเสถียร 2,000		

B. ผู้ระบุนามพนม (เล่ม)

B1 มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) 100	B14 คุณชลลดา เตชะสินทวี 10	B29 นายณัฐศักดิ์ ตันตยานุพนธ์ 120
B2 กลุ่มอุปัฏฐาธรรม 100	B15 กองทุนดอกบัวกลางน้ำ 10	B30 คุณสันติ ตันตวิรสุต 100
B3 คุณสุปรียา คุณพรภัทร์ บุญเขต 50	B16 ศ.นส.พ.ดร.อรอนพ คุณอรรัตน์ คุณนางษ์กฤต และครอบครัว 50	B31 คุณทศ และคุณเสนาะ พันธุ์แสน 200
B4 อาจารย์ประทุม อาจารย์สำรอง ปิ่นน้อย 50	B17 นายสมฤกษ์ นางบุศรา วุฒิปริษา และครอบครัว 50	B32 คุณจุฬารัตน์ นีรติศยกุล 250
B5 คุณจำรุณ ม.ล. จารุวัฒนา ชินธรรม มีตร์ 100	B18 คุณปภาวดี พสุธาโกมลมาลี 20	B33 นางสาวอนรรฆ เสรีเชษฐพงษ์ 250
B6 พญ.จรรุณ ผลนิवास 100	B19 คุณดลวรรษ เตชะสินทวี 20	B34 คุณสุวรรณ์ แนวจำปา 100
B7 คุณลลิตา กนกพันธ์ราษฎร์ 100	B20 คุณชลลดา เตชะสินทวี 10	B35 คุณประภาวดี-อุบลวรรณ กิตติมานนท์, คุณสุพรรณ คุณศิริพร ชัชวาล, นพ.สาโรจน์ คุณณิชาพร อรรถวิพัชร์, ทพ.แท้จริง ทย.ภัทราวดี ศิริพานิช, นพ.ปัญวัฒน์ คุณหทัยกร กิตติมานนท์, คุณสมพงษ์ คุณแก้วแก้ว เพลินโชค 300
B8 คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ 100	B21 ศ.ดร.อรุณ ศ.ดร.คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี 500	B36 คุณอัศวิน ม้าลายทอง 100
B9 คุณณรงค์ คุณศุภมาส สุทธิสัมพันธ์ 100	B22 คุณสุพัตรา ประคองวงษ์ 20	B37 คณะพระนวกะปี 2546 50
B10 กองทุนสุริยัน-จันทร์หา 10	B23 ทพ.ญ.สายใจ ลีกำเนิดไทย 20	B38 อาจารย์ธนพล สมหวัง 50
B11 คุณสายชล ศิลชัยทาน 10	B24 คุณพญศักดิ์ วิริยะบัณฑิตกุล 10	B39 พระการุญ กุศลนนโท 20
B12 คุณปภาวดี พสุธาโกมลมาลี 20	B25 คุณแยะ แซ่เล้า และครอบครัว 100	B40 คุณวิทยา ว่องวานิช 50
B13 คุณดลวรรษ เตชะสินทวี 20	B26 คุณณัฐศักดิ์ ตันตยานุพนธ์ 500	
	B27 คุณนฤทัย คุณไพโรจน์-ชูชัย-นิตธรรม อุซชิน 200	
	B28 คุณสุขุม พหุสุต 1000	

ทุนพนมพนมหนังสือธรรมวัดญาณเวศกวันสมทบพนมพนมส่วนที่เหลือเพื่อให้ครบ 20,000 เล่ม